

БИРИНЧИ БАБА

ПОРШУРАМ

ПРЕВОДИЛАЦ: МИХАИЛО

Биринчи Баба

Поршурам (Рађошекар Бошу)

Преводилац: Михаило
Објављује Suri Translations

“বিরিঞ্চি বাবা/ Birinchi Baba” је прича која је 1920. године први пут објављена на бенгалском језику.

Овај српски превод базиран је на енглеском преводу Голе Мађумдара. Дозволу је дао Parabaas.

Оригинални енглески превод можете прочитати на [Parabaas website](#).

Оригинална прича је јавна својина у Индији и многим другим земљама.

Носиоци ауторских права за овај превод у 2023. су Raghav Suri и Suri Translations.

www.SuriTranslations.com

Садржај

<i>Увод</i>	3
<i>Биринчи Баба</i>	4

Увод

“Биринчи Баба” је прича о лику из наслова који тврди да је директно повезан са богом а такође тврди да је имао додира са многим личностима из прошлости и религије. Он се користи религиозношћу и наивношћу осталих ради своје личне користи.

Међутим, становници једног града одлучни су у томе да раскринкају тог такозваног “Светог човека.” Ова сатирична прича је једна од многих класика који су изашли из пера писца Рађошекара Бошуа, такође познатог као Поршурам.

Поршурам је био истакнути индијски писац, хумориста и научник. Рођен 16. марта 1880. у Бенгалу (данас Источни Бенгал), дао је значајан допринос свету бенгалске књижевности, посебно у жанру сатире и хумора.

Осим што је писао приче, он је такође радио као преводилац. Затим, написао је и неколико збирки есеја а написао је и речник бенгалског језика – који је и данас у употреби. Осим тога, имао је и збирку песама која је штампана после његове смрти. Играо је и активну улогу у штампарској индустрији у Бенгалу.

Уз то, он је помагао многим индијским револуционарима у борби за независност Индије од Британске империје.

Умро је 27. априла 1960, са 80 година. Добио је многа одликовања за своје писање и остаје поштована фигура у бенгалској књижевности. Ова прича била је адаптирана у филм који је приказан 1965. Звао се “মহাপুরুষ/Махаругуш”, а режирао га је Сатјаџит Рај.

Верујемо да ћете уживати у овом српском преводу Поршурамове приче.

SURI TRANSLATIONS
JUN 2023

Биринчи Баба

Кантина на Хобшибаганској стази, број 14, била је мала, али чиста и уредна. Разлог је било то што је њен управитељ, Нибаран, пажљиво мотрио на све, иако је, по природи, био опуштен и попустљив. Било је само пет или шест гостију. Сви су припадали релативно имућној класи. Постојала је и одвојена дневна соба у кантини, у којој су држани музички инструменти разних врста, уз шпиле карата, шаховску таблу и друге игре, нудећи посетиоцима више од једне врсте забаве. Такође је било и разних часописа.

Празници Пуца¹ почињали су следећег дана. Сви из канине отишли су кући, натраг у села из којих су дошли. Само су Нибаран и Парамарта остали. Ова двојица нису могла да напусте Калкуту пошто су породице њихових жена одлучиле да их посете за време празника.

Нибаран је предавао на колеџу. Парамарта је радио као агент осигурања и петљао се у јогу и теозофију. Те вечери, њима се у дневној соби придружи њихов први сусед, Нитаи Бабу². Нитаи Бабу био је овде редовни посетилац. Био је старији од корисника канине, тако да су га третирали са дужним поштовањем – то јест, ако су хтели да пуше, радили су то иза његових леђа.

"... Ја сам несрећан човек," говорио је Нитаи Бабу. "Служавка ми је побегла, моја жена кука све време, моја ћерка има грозницу, а ја више не могу да се опустим и дремнем у својој канцеларији. Не, богме, не могу чак ни то. Нови шеф парадира свуда околу."

"Стварно? Мислио сам да ваша канцеларија има прилично добре аранжмане за своје особље," рече Парамарта.

"Јесте раније. Али ти дани су готови. Да, у време господина Мекензија, ствари су биле другачије. Сећаш ли се Борде Мукхарђија из Шамногора? Он је узимао опијум, сваког дана, у два сата. Онда би спавао од пола три до четири. Ми остали смо се смењивали да одемо у собу за чај на брзу дремку, али Борда никада није напуштао своје место. Једног дана, уносио је ставке у пословну књигу. Баш кад је стигао до дна странице, почео је да се осећа поспано и глава му је пала. Није се померио, није чак ни хркао, нити се савио имало ниже изнад свог радног стола. Рука му је постала непомична баш изнад колоне која је показивала збир, прсти су му остали савијени око пера. Имао је ту необичну моћ. Из даљине, било је немогуће рећи да је заспао.

¹ Ритуал обожавања који обављају хиндуисти, будисти и џаини да упуте предано поштовање и молитву једном или већем броју божанстава, да угосте и почастују госта, или да духовно прославе неки догађај.

² Међу Бенгалцима, "Бабу" се користи као суфикс уз име неке особе да му се укаже поштовање када му се обраћамо личним именом

Изненада, у собу уђе господин Мекензи. Сви одмах скочише на ноге. Господин Мекензи погледа Борду, а онда приђе његовом столу. Неколико следећих тренутака посматрао га је пажљиво, а онда га уштину за раме. Борда отвори једно око и одмах поче да мрмља: 'тридесет седам ... то је седам пишем, три памтим ...'. Господин Мекензи се насмеја и рече, 'бабу, попијте шољу чаја.' Данас, нажалост, ништа такво не може се очекивати. Да будем искрен, ја више не желим да живим овако, са толико много одговорности. Доста ми је. Када бих нашао доброг садуа³, онога који би ми показао пут, напустио бих све и кренуо за њим.

"Па лепо," рече Парамарта, "Видео сам данас једног садуа на гату Џаганат. Он се зове Мирчи Баба. Изгледа да се храни једино љутим зеленим паприкама. Ни пиринчем, ни пшеницом, ни кукурузом – само љутим паприкама. Хиљаде оболелих и напаћених људи долазе код њега, и он им даје посебно благословљену зелену љуту паприку. Само једну паприку и сваки пацијент оздрави. Чуо сам да његов гуру има чак и веће моћи. Све што он једе је струготина."

"Професоре," обрати се Нитаи Нибарану, "ви сте мастер филозофије, зар не? Какав је спиритуални значај папричица и струготине? Можете ли нам рећи? Слушајте, престаните да се глупирате са тим пакхавац бубњем. Излудећу од тога."

Док су Нитаи и Парамарта разговарали, Нибаран је био заузет читањем једног од часописа. У њему је било пет прича. У свакој од њих хероин је представљао такав парагон врлине да се Нибаран осетио обавезним да одбаци часопис, и узме пакхавац бубањ. Ударао је у њега без икаквог успеха. Речи Нитаи Бабуа натераше га да престане. "Папричице и струготина?" рече он. "То су *марге*. Знате, духовни путеви који ће вас одвести до вашег коначног спасења. Постоји пут *гиана* (сазнања), или *карме* (дела) или *бактија* (привржености). Слично томе, имате пут папричица, струготина, соли, кравље балеге, кристала, врана--"

"Врана?"

"Да, зар нисте чули? Ишао сам на велики сајам прошле године. Био је тамо огроман кавез, направљен од бамбуса, са око две стотине врана, које су правиле паклену буку. Један човек је викао: 'врана за две ане! Само две ане⁴ и можете имати врану!' Помислих да то мора да су посебне вране, можда из Мултана или Пешавара. Можда су умеле да говоре. Тако да приђох једној која је изгледала већа од осталих и рекох 'хајде, чворку, реци Радха-Кришна! Реци Шитарам!'

Уместо да прича, птица је изгледала очигледно љута и подигла је кљун да ме нападне. Човек ми рече, 'не, бабу, она не говори'. Па шта онда ради? Зашто их продаје толико много? Сматра се да месо вране има горак укус. Ко би појео врану? 'Не, не, ово нису птице

³ Религиозни аскета, испосник или било која света особа у хиднуизму, будизму или џаинизму која се одрекла земаљског живота.

⁴ Новац Британске Индије – одговара 1/16 рупије. Укинут је 1957.

за јело,' рече човек, 'оне треба да буду ослобођене. Зар не видите да су заробљене? Купите их колико год хоћете – две ане свака, не заборавите – и пустите их из овог кавеза. Ослободите их, бабу. Помислите какво ће то бити добро дело. То ће ослободити вашу сопствену душу.'

Нисам могао а да се не дивим овоме. Овај човек показивао ми је пут до мокше, просветљења, да могу да ослободим своју душу. И, да би то урадио, био је спреман да ухвати и затвори стотине птица, чинећи на тај начин грех који ће сигурно спречити његов пут ка спасењу. Помислите какву жртву он чини. Можда је то оно што је познато као конзервација врлине. Ако један мора да стекне врлину, други мора да згреши. Иначе, све је изгубљено.

У овом тренутку, младић у раним двадесетим уђе у собу. Имао је одело и кравату. Такође је носио и шешир. Прва ствар коју је урадио била је да гурне регулатор вентилатора на максималну брзину. Онда скиде шешир, баци га поред себе, и сручи се на душек прострт по поду. Овај човек звао се Шатаврат. Он је недавно завршио студије и започео нови посао. "О, господе!" узвикну он, стењући, "У страшној сам невољи!"

Ово није било ништа ново. Шата се често налазио у невољи. Тако да нико не изрази занимање нити забринутост. Он настави да прича самом себи: "После тешког радног дана у канцеларији, мислио сам да могу увече да се опустим и погледам неки филм. Али не. Пишима је рекла, 'Шата, ти си се превише уобразио. Пођи са мном на предавање мистера Шанђала. Чиниће ти добро.' Тако да сам морао да пођем са њом. Али није успело. Тамо је био господин Шанђал, који је говорио о добронамерном утицају религије, и тамо сам био ја, који сам размишљао о бубашвабама. "

"Бубашвабама?" Нитаи Бабу није успео да сакрије запрепашћење.

"Да, три тоне бубашваба. Имамо предуговор. Испорука до новембра – децембра, четрдесет фунти и петнаест шилинга по тони, CIF Hong Kong. Кина се спрема за рат па праве залихе. Шеф хоће да се цела пошиљка спакује и запечати за месец дана. А, где да нађем толико бубашваба за то време? У каквој сам невољи!"

"Шата, ти си следбеник Бrame, зар не? Они не лажу, ваљда? Барем, требало би да не лажу."

"Ко то каже? У реду је лагати, све док не лажем Пишиму."

Нибаран се умеша. "Шата, да ли познајеш неке добре и мудре свете људе?"

"Свете људе? Колико њих би желео?"

"Хајде, не шалите се са тим," Побуни се Нитаи Бабу. "Ви не верујете ни у какве ритуале. Ни у пуце, ни у мантре. Шта би ви знали о светим људима?"

"Ко каже да не верујемо у ритуале? Или у чуда? Пре који дан, Пишима је имала ужасну зубобољу. Није могла да једе, није могла да спава, није могла да говори, иако је упорно прекоревала свог мужа. Сви у кући били су напети. Покушала је да попије аспирин, онда је узела пеперминт, онда јој је неко дао да носи амајлију – требало је да има посебне моћи против болова – али ништа није деловало. Онда, у очајању, њен муж почео је да се моли. Он се молио толико јако и са толиком преданошћу да је, кроз три дана, Пишимин зуб испао."

Парамарту је ово знатно узнемирило. "Слушај, Шата," рече он, "не шали се стварима о којима не знаш ништа. Знаш ли шта то значи? Медитацију. Мантра-садана је изговарање мантре, поново и поново, са сваким грамом твоје концентрације. Таква врста садане ствара резерве енергије. Можеш ли у то да верујеш?" "Наравно. Ову теорију је доказао Таритананда Такур из Рађшахија. Дечаци у колеџу зову га Радио-Баба⁵. Знате ли зашто? Зато што он пушта два чуперка косе. Један му је за позитивне струје, други за негативне. Он може да упија електрицитет са неба и из ваздуха. Варнице излећу из његовог тела, свака је дугачка осамнаест инча. Немогуће му је прићи близу, ако се не умоташ у свилени шал."

"Не," чврсто рече Нибаран. "Зелене љуте папричице, или струготина, или чак електричне варнице ... ништа од тога не би вредело. Овај Нитаида не би умео ни са једном од тих ствари. Реци нам да ли познајеш неког мирнијег, пријатнијег. Али мора имати магичне моћи. Не занима нас обично причање о религији. Шта кажеш, Нитаида?"

"У том случају," рече Парамарта, "хајде да одемо до куће Гуруподо Бабуа на селу, у Дом Дому. Тамо ћемо наћи Биринчи Бабу."

"Гуруподо Бабу? Мислиш на оног адвоката који ради у суду у Алипуру? На таста нашег професора Нонија? Где је он нашао тог поштованог оца? Шата, јеси ли ти чуо ишта о томе?"

"Да, Нонида ми је заиста рекао да је његов таст нашао некога светог човека, рекло би се врло моћног. Гуруподо Бабу много се променио после женине смрти. Он раније уопште није веровао у такве ствари."

"Зар он нема младу и неудату ћерку?"

"Да. Нонидину свастику. Она се зове Бучки."

"У реду, Парамарта. Реци нам какав је тај поштовани отац."

⁵ Користи се као знак поштовања при обраћању аскетима код хиндуиста и гуруима код Сика, као суфикс или префикс њиховим именима.

У овом контексту, показује да Таритананда Такур, изгледа, разуме принцип радија.

"Он је просто невероватан. Неки кажу да има пет хиљада година, други кажу пет стотина. Када га погледаш, ма, не изгледа ништа старији од овог Нитаиде овде. Ако га ико пита за године, он се само смеши и каже да не постоји таква ствар као старост. Време је исто свуда, а такође и место.

Човек који је нашао истину може да се креће од прошлости до садашњости, или будућности, унатраг и унапред. Он може да живи на овој земљи, или да путује у други свет, како год хоће. Рецимо, ти си данас овде у Калкути, и сада је септембар, 1925. Биринчи Баба може лако да те врати у време Акбара⁶, или чак и даље до четвртог века пре наше ере, и да ти покаже како је изгледао древни град Паталипутра. Све је релативно, видиш."

"Стварно? Мислиш, Ајнштајн је сасвим изгубио значај?"

"Ајнштајн? Ха! Када је Биринчи Баба био у Чехословачкој, Ајнштајн га је повремено посећивао, да замоли за упутства. Али никада није научио ништа осим релативности."

Нитаи Бабу је врло збринуто слушао овај разговор. Сада он рече, "Каква је та Ајнштајнова теорија? Можеш ли да ми је објасниш?"

"Па, према Ајнштајну, време, место и људи сви зависе једни од других. Ако се време и место промене, промениће се и људи."

Шата рече, "Не, дозволите да вам поједноставим. Замислите да сте дебели и тешки, и да одете у Индијско Удружење⁷. Ваша тежина тамо била би у околини 80 кила. Али ако би одатле отишли у канцеларију Конгресног комитета⁸, не би тежили више од неколико грама. Полетели би ако би неко само дунуо на вас."

"Тако је," сложи се Нибаран. "Исто то наш кувар ради сваки дан. Када купује кромпир на пијаци, он плати два и по кила. Али, док се врати у кантину, кромпири теже не више од два кила."

"Реци ми, Парамарта," рече Нитаи Бабу, "Биринчи Баба можда може да путује из садашњости у прошлост. Али да ли он – или може ли он – да учини ишта да помогне

"Да, наравно, ако је пратилац довољно значајан. Пре само неколико дана, помогао је Мекираму Агарвалу. Вратио га је у 1914, баш пред почетак рата. Тамо је остао три дана, и

⁶ Један од исламских владара Индије за време периода Могула.

⁷ Ово се односи на Индијско национално удружење – националну организацију која се борила за независност Индије од Британске империје.

⁸ Овај комитет постао је Индијски национални конгрес, једна од доминантних политичких странака у Републици Индији.

купио је гвоздене греде. Пет хиљада тона гвожђа, за шест рупија по тони. Онда га је Биринчи Баба пребацио у 1919. на месец дана. Мекирам је продао све то гвожђе за двадесет једну рупију по тони. Сада је враћен у садашње време, и он има петнаест стотина хиљада рупија. Ако ми не верујеш, израчунај сам. "

Нитаи Бабу зграби Парамартине руке. "Парамарта," рече он, гласом загушеним од емоција, "пријатељу, брате, одведи ме одмах до тог Биринчи Бабе. Платићу за све. Продаћу све што имам, молићу жену да ми да свој тешки златни ланац, и уложићу и њега, такође, ако треба. Ако могу да проведем чак и недељу дана у 1914, Парамарта, никада нећу заборавити твоју доброту. Десет процената, то је оно што ћеш добити. О боже, о драги боже... помисли само на све то гвожђе!"

Нибаран погледа у Парамарту. "А шта је са Гуруподо Бабуом? Да ли је он успео да заради неки новац?"

"Он није ни издалека заинтересован за новац. Чујем да намерава да остави сву имовину Биринчи Баби."

"О? Зар су ствари отишле толико далеко? Али, Шата, зар твој Нонида и његова жена не чине ништа у вези са тим?"

"Знаш Нониду. Он је само луди научник, незаинтересован за све осим за своје експерименте. А његова жена је једноставна, добра душа, она никад неће рећи или учинити нешто да би се побунила. Ако треба предузети кораке, само ти и ја их можемо предузети. Али морамо пожурити."

"Врло добро. Хајде да пођемо и да видимо Нониду сад одмах. Хајде да чујемо шта он има да каже, а онда ћемо отићи у Дом Дом."

Нитаи Бабу био је заузет неким брзим калкулацијама на парчету папира. На Нибаранове речи, он подиже очи и рече, "Дом Дом? Да ли вас двојица размишљате да посетите и Бабу? Зашто? Ако се појави сувише много људи који му траже услуге, може се збунити. Шата је следбеник Бrame, у сваком случају, и уопште није поштовалац. Зашто ти не одеш на ваш лепо скуп браманиста, Шата? Остави на миру наше хиндуистичке богове. Знаш шта, зашто Парамарта и ја не пођемо први? Онда Нибаран може да дође другог дана. "

"Не брините, Нитаида," смиривао га је Нибаран, "нико од нас неће му тражити услуге. Само хоћемо да разговарамо са њим о неким записима. Ако можемо да се организујемо, сви можемо отићи сутра увече."

Професор Нони никада није радио као професор било где, али имао је велики број диплома. Проводио је своје време вршећи научне експерименте код куће, због чега су га пријатељи и звали Професор. Његови преци оставили су му довољно новца и имовине,

тако да није морао да се брине око зарађивања за живот. Био је зет Гуруподо Бабуа, даљи рођак Шате и стари школски друг Нибарана.

Већ је било осам сати када су Шата и Нибаран стигли у Нонијеву кућу. Никога није било у дневној соби. Послужитељ који им је отворио врата рекао им је да су господар куће и његова жена напољу у дворишту иза куће. Шата и Нибаран одоше тамо, да би затекли шпорет који је горео у једном углу. На њему је био велики лонац, у лонцу је била зелена материја, која је лагано крчкала. Нонијева жена, Нирупама, мешала ју је кашиком.

У ходнику који се пружао дуж дворишта, био је постављен један хармонијум. Гумено црево полазило је од њега до лонца који је врио. Професор Нони стајао је поред њега, подбочених руку, са дотијем⁹ затакнутим у струку.

"О, снајо, због чега куваш толико спанаћа?" запита Нибаран.

"То није спанаћ," одговори Нирупама. "Ми овде кувамо траву. Ти знаш да твој пријатељ добија много лудих идеја."

"Трава? Зашто куваш траву? Јел Нонију постало тешко да је једе сирову?"

"Немој да се шалиш, Нибаране!" рече Нони озбиљно. "Неће бити несташице хране нигде у свету, ако мој експеримент успе."

"Како то? Нису сви као Професор Нони, нити су потпуни биљоједи. Па не би били тако срећни ако бисмо им рекли да једу траву."

"Брате, ово неће остати трава, зар не видиш? То се зове синтеза протеина. Ова трава биће хидролизована, и претвориће се у угљене хидрате. Све што треба да урадим је да додам пар аминоксид група. Хекса-хидрокси-ди-амино--"

"Довољно, довољно. А за шта је хармонијум?"

"Зар не можеш да погодиш? Да би оксидисао све. Ниру, засвирај."

Нирупама остави лонац и засвира хармонијум. Уместо мелодичних нота, велика количина ваздуха прође кроз гумено црево и произведе гргољаве звуке у лонцу.

"Само мехурући?" запита Нибаран. "Је ли то све што можеш да произведеш? Мислио сам да ће кроз то црево потећи моћна музика, да се споји са травом, и можда створи који такт неке божанске зелене симфоније. У сваком случају, снајо, дошао сам да се распитам за твог оца. Како је он?"

⁹ Мушка одећа Хиндуса, која се састоји од комада тканине везаног око струка, који покрива већи део ногу.

Нирупамино лице се уозбиљи. "Зар ниси чуо за мог оца? Он је потпуно друга особа још откад ми је мајка умрла. Ганеш Мама¹⁰ нашао му је овог гуруа, сада мој отац проводи све своје време са њим. Искрено, једино на шта може да мисли је тај гуру. Покушала сам да разговарам са њим, чак сам много и плакала, али ништа није вредело. Сада чујем да намерава да остави сву своју имовину том човеку. Једина моја брига је моја сестра, Бучки. Отишла бих и провела неколико дана са њом, али моја свекрва овде није добро, тако да не могу да напуштам ову кућу."

Шата проговори следећи. "Слушај, Нонида," рече он, "зашто ти не разговараш са својим тастом? Зар не можеш да му улијеш мало разума?"

"Не, богме. Не бих ни помишљао да разговарам са њим само да бих му рекао шта би требало да уради са својом имовином. Шта ако помисли да покушавам да се утрпам у његове послове јер сам бацио око не његов новац?"

"У том случају, дозволи ми да истерам светлост дана из тог гуруа."

"Не, не," рече Нирупама журно, "не буди насилан, молим те. Ако то урадиш, отац ће бити тај који ће трпети последице. Види да ли можеш нешто да урадиш а да га не повредиш или узнемириш." "То ће бити тешко. У сваком случају, испричај нам о том Биринчи Баби. Шта се дешава у вашој кући у Дом Дому?"

"Па, то је почело пре месец дана. Биринчи Баба дошао је, заједно са својим пратиоцем, младим махарацом, по имену Кебаланданда. Ганеш Мама чува их обојицу. Мој отац борави у тој кући у Дом Дому, и одбија да оде било где другде. Сваког дана, појави се скоро три стотине људи да слушају чудне ствари које говори Биринчи Баба. Сваке недеље, он пали ватру и изводи специјалну пуцу.

Из ватре излази неки бог – то би могао бити Рам¹¹, или Брама¹² или Шри Чајтања¹³, или чак Исус. Није свакоме дозвољено да уђе у собу у којој се одржава пуца. Мораш да имаш посебну дозволу, и мораш да будеш најбржи међу његовим следбеницима. Али мени је било дозвољено да останем оне ноћи када је Брама изашао из ватре."

"Шта си видела?"

"Не сећам се баш добро. Било је мрачно, нисам могла да видим јасно. Иза ватре, изненада се појавила та огромна прилика, имала је четири главе, и дугачку браду. Бадила сам један поглед на њу, и одмах добила напад. Ганеш Мама избацио ме је из собе. Бучки је много храбрија од мене. Али, с друге стране, она то гледа скоро сваког дана. Сутра, верујем да ће се појавити Махадев."

¹⁰ У Индији "мама" значи ујак.

¹¹ Хиндуистичко божанство и један од аватара Вишнуа.

¹² Хиндуистички бог. Брама је део тројства у које спадају и Вишну и Шива. Брама је „створитељ“.

¹³ Индијски светац из 15-ог века, сматран аватаром Радхе и Кришне.

"Заиста?" рече Нибаран. "Мислим да би свакако морали да одемо сутра и укажемо своје поштовање Биринчи Баби. Ако нас буде гледао љубазним очима, можда ћемо чак успети да сретнемо Махадева."

"Мораћете да урадите нешто да задовољите Ганеш Маму. Никога не пуштају без његове дозволе."

"Средићу то, не брини. Али... Шата, за тебе се ја бринем. Кладим се да ћеш се засмејати и да ћеш све покварити."

Шата поче бурно да протестује, тресући не само главом, него целим телом. "Да се смејем? Ко, ја? Никад. Апсолутно не. Ко ће да се смеје? Које коп уупс!"

"Гле, Шата, шта би? Хтео си да кажеш ...?"

"Не, не, жао ми је. Молим за опроштење, снајо, та реч није требало да ми се омакне. Хвала богу да Пишима није у близини. Она би ме живог одрала. "

"У реду, мислим да је боље да сада кренемо. О, успут, можеш ли ми рећи како да направим много дима?"

"Дима?" запитала Професор Нони. "Каквог дима? Ако хоћеш црвени дим, онда ти треба азотна киселина и бакар. Ако хоћеш љубичаст, мораш имати јодне паре, а за зелени ..."

"Не, не. Нећемо ништа од тога. Све што нам треба је прост, обичан дим."

"У том случају, три-нитро-ди-метил--"

Нибаран покри рукама уши. "О боже, опет је почео!" узвикну он. "Реци ми, снајо, како живиш са овим човеком?"

Нирупама се насмеја. "Мој ујак имао је штале за краве. Видела сам његове слуге како тамо пале влажну сламу. То ствара много дима," рече она.

"Еурека!" викну Нибаран. "Снајо, ти ћеш бити та која ће добити Нобелову награду. Овај Нони никада неће ништа постићи."

"А шта ће ти дим?"

"Има много кртица, праве русвај. Хајде да видимо да ли можемо да их се отарасимо."

Сеоска кућа Гуруподо Бабуа у Дом Дому раније је била добро одржавана, али сада је имала изглед запуштености. После женине смрти, нико није обраћао много пажње. У

последње време, део зграде је почишћен и поправљен да би примио Биринчи Бабу, али њен изгубљен сјај није био поново успостављен. Изгледало је да је Гуруподо Бабу потпуно несвестан да било шта треба урадити. Његов шурак, Ганеш, био је тај који је преузео улогу господара.

Нибаран, Шата, Парамарта и Нитаи Бабу стигли су у пет сати следеће вечери. Предворје у приземљу било је рашчишћено да би могло да прими мушке посетиоце. На поду је била простирка од памучне тканине, а на супротном крају од улаза стајао је диван. На њему је био душек, прекривен шареним прекривачем, на коме је био приказан тигар. Женски посетиоци одвођени су у суседну собу. Биринчи Баба још се није појавио.

Његови следбеници чекали су забринуто, повремено разговарајући о снази Бабине способности. Један средовечни господин, обучен у западњачко одело, био је присутан међу поклоницима, седећи на поду, са подвијеним ногама. Није било лако седети у том положају, али он је био спреман да издржи ту неудобност. Он је био господин О К Сен, адвокат. Пошто је недавно изгубио доста новца покушавајући да успостави посао продаје угља, он се окренуо религији ради утехе.

Нибаран и Шата помогоше осталима да нађу погодна места у публици; затим изађоше, прођоше око баште и стигоше на предњу капију. У близини је стајао ред соба са крововима од црепа. Ту су били смештени возач кочије Гаруподо Бабуа, свима познат као Кочијаш, његов надзорник имања и баштован. Штала је такође била смештена у истом делу имања

Молави¹⁴ Бачхируди седео је на поломљеној клупи испред штале, ћаскајући са Ћоти Миом (Кочијашем), и Феку Пандејем (наџорником). Молави шахиб потицао је из Фаридпура. Он је био један од чиновника који су били запослени код Гуруподо Бабуа. Његов приход био је смањен, сада када је Гуруподо Бабу престао да ради као адвокат, али је и даље добијао месечну зараду. Тако да је долазио овде да види свог послодавца с времена на време, и да изрази своју захвалност.

Молави шахиб описивао је тренутне несреће које су погодиле свет, а његови слушаоци су климали главом у знак сагласности, када се на сцени појавише Нибаран и Шата. Један коњушар, на извесној удаљености, темељно је тимарио једног коња. Сваки пут када би се коњ узнемирио, он би га бучно плјеснуо по сапима и рекао, "Буди миран, ти будало!" У предњој башти, огромна мачка јела је траву, правећи ужасне гримасе. Изгледа да јој је огромна порција рибе од остатака из тањира Биринчи Бабе изазвала поремећај варења.

"Адааб¹⁵, Молави шахибе!" рече Шата. "Надам се да сте добро? Парнам¹⁶, Пандејћи. Како сте ви, Кочијашу? Јесте ли упознали мог пријатеља? Ово је Нибаран Бабу, стари пријатељ зета вашег господара. Он је донео поклоне за све вас – знате, Дургина Пуца¹⁷ је ту, само

¹⁴ Титула за образованог учитеља ислама.

¹⁵ Уобичајен поздрав међу муслиманима на Индијском потконтиненту.

¹⁶ Један од многих Хинду поздрава.

¹⁷ Пуца за богињу Дургу. Дурга је позната по борби против демона и зла.

што није. Ако немате ништа против, Молави шахибе, имамо десет рупија за вас, по пет за Пандеја и Кочијаша, и још пет за коњушара и баштована."

Препуни захвалности, Бачхируди, Ћоти и Феку насмешеше се од ува до ува, склопише руке и призваше благослове, неко од Алаха, неко од Кали, за добробит два бабуа. "Драги господине," рече Бачхируди, "прошли су добри дани. Откада је Ма Тхакорун отишла на небо, наш бабу је изгубио вољу за живот. Толико пута сам му рекао да не диже руке од своје адвокатске праксе, али ме није слушао. Сада га само Алах може спасти."

Нибаран рече, "У питању је тај бабађи. Он је тај који прави све невоље." На ово, Феку Пандеј осети се подстакнут да проговори. Тај бабађи, објави он, никако не може бити истински свети човек. Као прво, није носио свету узицу брамина; нити је имао дугу, ућбану косу какву треба да има један саду. Јео је рибу, као и козје месо. Сваког јутра и вечери, морао је да добије чај и бисквите.

Сви ти бенгалски бабађи били су варалице. А и млади махараца -- главни следбеник Биринчи Бабе – био је цвећка, такође. Имао је високо мишљење о себи, стварно. Ма, покушао је да изазове и самог Феку! Очигледно, није знао да је Феку руковао тим мачем за време побуне (није битно што се побуна одиграла много пре него што се Феку родио). Његов господар треба да каже само једну реч, и Феку ће добро употребити свој штап да постави та два бабађија на своје место. Сломиће им сваку кошчицу у телу.

Бачхируди, испоставило се, такође је морао да истрпи много понижења. Није могао да поднесе да му Мамабабу (Ганеш) издаје наређења. Он, Бачхируди, није био обичан човек. Чиста крв Могула текла је кроз његове вене. Људи га могу звати Бачхируди, али његово право име било је Мредам Кан. Његов отац звао се Џаханбаз Кан, а његов деда Абдул Џабар. Они нису из Фаридпура, већ из једна арапске земље. Заправо, из Турске.

Тамо су сви носили лунги¹⁸ и говорили урду. Он је морао да научи бенгалски само да би добио посао. Усред те арапске земље био је Истанбул. Са његове леве стране био је Багдад. Ова Калкута, у поређењу са Багдадом, била је ништа, апсолутно ништа. Област Меке била је недалеко од Багдада. Он је имао бочицу свете воде из Меке – аб-и-џамџам – коју би могли употребити против два бабађија. Ако му дају неопходну дозволу, Молави би могао лако да попрска овом водом њих двојицу, као и Мамабабу, и да их пошаље на њихов пут у пакао.

Нибаран рече, "Слушај, Молави шахибе, ми смо решени да се отарасимо ова два човека. Данас, ако можемо. Али не можемо све сами. Треба нам твоја помоћ, а и Пандејџијева.

"Хоћете да их премлатим?" запита Феку пун наде.

"Не, не, ништа слично. Неће бити силе. Све што треба да урадите је да вичете, и правите галаму. Можете ли то?"

¹⁸ Врста саронга који су носили мушкарци.

"Наравно. Сигурно. Без бриге. Али, ... шта ако господар буде незадовољан? "

"Вама неће рећи ништа, обећавам!" рече Нибаран убедљиво. "Вратићу се касније да вам објасним шта морате да урадите."

Нибаран и Шата одоше одатле, и вратише се натраг у предворје. Успут се сударише са Ганеш Мамом. Ганеш је био заузет припремама за догађај који ће уследити касније – за паљење свете ватре – у другој просторији.

"Хе-хе, и ви сте овде!" узвикну он, када угледа Нибарана и Шату. "Врло добро, врло добро. Па ... како фамилија, хе-хе? Нибаран, јел' ти отац сада боље, хе-хе? А твоја мајка? А сестра? Шата, твоја Пишима и сви остали ...?"

Да, Нибаран му одговори брзо, сви у његовој фамилији били су хе-хе. У Шатиној фамилији исто тако, захваљујући благословима Мамабабуа. Ганеш Мама покушао је да изгледа потпуно умирен, као да му је брига о њиховим фамилијама узрок непреспаваних ноћи.

"Мама," запита Шата, "да ли је онај твој млади зет пронашао посао? Ако није, реци му да дође до мене после празника. Имамо празно место у нашој канцеларији."

"Заиста? Хвала ти, сине, хвала ти. Као да си ми рођени. Ако ти не покушаш да ми помогнеш, ко ће? Свакако ће доћи код тебе чим се твоја канцеларија поново отвори."

"Мамабабу," убаци се Нибаран, "Нешто ми треба. Желео бих специјалну даршану¹⁹ бога."

"О, па то није проблем. Уђи у предворје, сви су ..."

"Не, не, не мислим на то. *Тог* бога можемо лако да видимо. Мислим на праву ствар... знаш већ, у тој малој соби у којој ћеш запалити ватру."

Ганеш Мама нагло заустави дах, као да га и сама та помисао плаши. "Не, како је то могуће?" запита, пошто је поћутао. "То је специјална привилегија. Мора се зарадити. Не могу да пустим којекога ... осим тога, овај Шата је ... он је ..."

"Следбеник Бrame. Али он није потпуно посвећен томе, знаш. Он није престао да буде хиндуиста. Мислим, не скроз. Он уме да наведе цитате из Гите²⁰, он иде у биоскоп, и похађа све Хинду фестивале. Ти си старији од нас обојице, па нећу да се хвалим пред тобом, али ... морам рећи да је Шатино познавање записа заиста сасвим дубоко. Он може да узме друге мудраце и да им упути изазов....."

¹⁹ Доживљај указања неког божанства.

²⁰ Багавад Гита, једна од светих књига хиндуизма.

"Не!" Прекиде га Ганеш Мама. "Он можда зна доста, али ако је одабрао да напусти друштво хиндуиста, не може да се врати. А ти... чуо сам да чак и ти једеш и пијеш оно што је забрањено."

"Сви то раде, Мама, с времена на време. И Гуруподо Бабу је то радио, питај га. У сваком случају, када си решио да нас разочараш, ми ћемо отићи. Хајде, Шата."

"Добро," рече Шата. "Пронам, Мамабабу. О, узгред, могу да предложим нешто? Зашто не затражиш од твог зета да научи дактилографију? Нека вежба једно четири или пет месеци. Ако уопште нема искуства, његовом шефу можда се неће допасти његов рад. Помисли како би то било незгодно за мене, када би се десило? Можда, када се упразни следеће радно место, једном у будућности ...?"

"О, не говори тако!" Узвикну Ганеш Мама у очајању. "Слободна радна места не ничу сваког дана, зар не? Молим те, Шата, сине мој, мораш да му обезбедиш тај посао. Аа ... дакле ти читаш Гиту, је ли тако? Па онда, можда је у реду да ти уђеш. Попрскај мало гангађала²¹ по глави пре него што одете тамо. Да, ви обојица. И ... не заборави за тај посао."

Нибаран сачека док Ганеш Мама више није могао да их чује. Онда рече, "До сада је добро. Надајмо се да ништа неће кренути наопако у последњем тренутку. Јесу ли твоји пријатељи овде? Амуља и Хабла?"

"Да, чекају у главном предворју. Појавиће се у правом тренутку, не брини. Реци ми, Нибаранда, да ли мислиш да Ганеш Мама добија неки део од овога што се догађа?"

"Бог зна. Све што могу рећи је да Ганеш Мама има одрешене руке у свему све док Гуруподо Бабу остаје равнодушан према томе како се кућа води, или како се троши његов новац.

Биринчи Баба коначно стиже у предворје и заузео своје место на подијуму. Био је висок и добро грађен, са светлом кожом, и са свеже обријаним лицем. Два сјајна ока светлукла су изнад његових дебелих образа. Нос му је био широк – помало као самоса²² -- а испод њега дебеле усне биле су раширене у осмех. Испод тих усана почивали су разни слојеви подбрадака.

²¹ Вода из реке Ганг.

²² Јело од теста троугластог облика.

Веома пригодан изглед за једног религијског гуруа. Носио је одору боје шафрана, и капу направљену од исте тканине. Имала је слободне крајеве који су му се спуштали преко ушију. Он није баш изгледао као да је стар пет хиљада година. Одока, човек би му пре дао педесет пет него било пет хиљада или пет стотина. Баш испод подијума, са десне стране, седео је његов главни следбеник, Кебалананда.

Поклоници још нису били у стању да одлуче колико је векова сачињавало његову доб, али деловао је и младо и снажно. Био је обучен слично, али је тканина од које је његова одећа била направљена очигледно била од лошијег квалитета. Лево од подијума седео је Гуруподо Бабу, упола забачен и ослањајући главу на њега. Био је врло мршав, очи су му биле затворене. Није било могуће рећи да ли је будан или није.

У суседној соби, једна бледа девојка од око осамнаест година, обучена у црвени сари, седела је у првом реду међу свим женама, бацајући често патетичне погледе на Гуруподо Бабуа, кроз отворена врата. Њена дуга коса остављена је пуштена. То је била Бучки, његова млађа ћерка. Међу осталим људима присутним у предворју, неки су лежали опружени по поду. Остали су седели са прекрштеним рукама, и покривеним стопалима, чекајући да се напију са извора знања и мудрости који је требало да потекне са усана Биринчи Бабе.

Да би показао своје поштовање, Шата се саже врло ниско, док му је глава додиривала под; онда устаде и заузео своје место у публици. Нибаран излете напред, игноришући Кебаланандине протесте, и зграби Бабино стопало. Биринчи Баба насмеши се попустљиво. "Твоје лице ми је познато," примети он.

"Овај твој слуга, Баба, зове се Нибаран."

"Тако дакле? Хоћу да кажем, то је сада твоје име? Где сам те видео пре? У Непалу? Не, то је било у Муршидабаду. Ти то не памтиш, сигуран сам. Срели смо се у палати Ђагат Сета. То је било после смрти његове мајке, пошто су сви ритуали били завршени.

Ђагат Сет угостио је на ручку многе људе – тамо је био Раџа Кришна Чандра, Раи-рајан Ђанкипрасад, врховни командант Наваба, Кан-канан Мухабат Ђанг, и Амирчанд од Шутанутија, кога историчари описују као Умичанда. Ти си био Сетов благајник. Име ти је било ... чекај, тренутак... да, било је Мотирам. О, био је то врло добар ручак, Сетђи није штедео. Али бабуи из Шутанутија жалили су се да је број посланица које су њима послужене био мањи од оног који су добили други. Тако да је дошло до расправе, и они су отишли увређени.

И тако... Мотираме, то јест Нибаране ... испробај мантру Дурџе. Она ће ти много помоћи. Сваког јутра, чим отвориш очи, мораш изговарати, 'Дурџати, Дурџати' стотину и осам пута, што брже можеш. Је ли у реду? А сада иди и седи."

Нибаран поново додирну његова стопала, са много жара, као да је хтео да обрише сву прашину са њих. Онда се направи да лиже своје дланове – прашина је била, најзад, сасвим

чиста, јер је долазила са стопала тако великог човека – и коначно је отишао и сео поред Шате.

Нитаи Бабу, пошто је сведочио целој овој сцени, прошапута Парамарти, “То није поштено, зар не? Нибаран је ухватио Бабин поглед оног тренутка када је ушао, а ја овде чекам више од једног сата. Таква је моја срећа. Е па, и ја идем да ухватим његова стопала, чим будем могао. Па ћемо онда видети шта ће се десити.”

Међу онима који су лежали опружени, био је један стари човек, издашних пропорција. Носио је фини памучни доти²³ са уском златном ивицом, курту такође од финог памука, кроз коју је био јасно видљив танак златни ланац. Био је то познати бизнисмен, Гобардан Малик. Он се недавно оженио по трећи пут. Полако, он се диже са пода, прекрсти руке и запита: "Баба, шта је боље – пут жеље, или пут испуњења?"

Баба одговори са осмехом. "Тачно то ме је питао и Тулсидас²⁴. Дозволи да објасним. Ми једемо, зар не? Зашто једемо? Јер осећамо глад. Шта једемо? Пиринач и пшеницу, и поврће и месо. Шта се дешава када једемо? Глад је задовољена и утољена. Дакле, видиш, жеља је у корену сваког чина живота. А њен крајњи циљ је испуњење. Тулси је био шанаша²⁵.

Рекох му, 'пази, твој живот неће бити испуњен док се не изађе у сусрет свакој жељи'. Дакле, када је завршио писање Рамајане на језику хинди, учинио сам га Раџа Ман Сингом. Успео је да заради много новца, али ништа од тога није остало у његовој фамилији. Његов син, Багат Синг, оженио се девојком из Бенгала и потрошио је све."

"Из-вр-сно!" узвикну О К Сен, адвокат.

Нитаи Бабу није више могао да издржи. Он се диже, појури напред и баци се под ноге Баби. "Помози ми, Прабху²⁶!" молио је. "Имај милости према мени!"

Баба се намршти. "Шта хоћеш?" запита. Помало збуњен, Нитаи Бабу промрмља, "Хиљаду деветсто четрнаеста."

Шата је, неким случајем, патио од једне тешке болести. Било му је јако тешко да контролише смех. Ако би он требало да превари некога, он је могао да говори најапсурдније ствари са савршено мирним лицем. Али, ако би неко други рекао нешто што би њему било смешно, није могао да се уздржи да не прсне у смех. Да би вежбао бољу контролу, често је покушавао да одврати своје мисли замишљајући ситуације које би могле бити тешке, или чак застрашујуће. Али то није увек успевало.

"Хиљаду деветсто четрнаеста?" понови Биринчи Баба, мало збуњен. "Како то мислиш?"

²³ Саронг причвршћен између ногу који подсећа на панталоне.

²⁴ Индијски светац и песник, поклоник Раме, рођен у 16. веку.

²⁵ Хиндуистички религијски испосник.

²⁶ Господар.

Нибаран се нагну према Шати и прошапута: "Један девет један четири. Нико се не јавља? Покушајте поново, госпођице." Шата затвори очи и покуша да замисли неку ужасну сцену. Он лежи на столу, а дрвосеча одсеца комадиће меса са његових леђа врло оштром тестером. О боже, то је тако невероватно болно!

Нитаи Бабу морао је да објасни. "Молим те, Баба," преклињао је, "пренеси ме у 1914, пре почетка рата. Само на недељу дана, Баба. Хоћу да купим гвожђе, што је могуће јевтиније. Молим те, Баба!"

"А од чега ти живиш?"

"Ја? Ја сам књиговођа, у канцеларији Волчур Брадерс. Добијам само сто педесет рупија за месец. Једноставно не могу да изађем на крај са тим, Баба."

"Ти хоћеш богатство, и то велико? То није лако постићи, знаш. То захтева круту дисциплину, и специјалну снагу јогина. Са том моћи, сунце се мора натерати да крене унатраг. Не може свако да стекне такву моћ, драги мој. Има неколико ритуала који се морају испунити, мораш потрошити много новца да то урадиш. Не, таква ствар није за тебе. Оно што ти можеш да урадиш је да изговараш Мартјандину мантру. У подне – тачно у 12 сати – мораш погледати право у сунце и рећи 'Мартјанда, Мартјанда' стотину осам пута врло брзо. Пази да не трепнеш за то време, или да не замуцаш ни један пут. Ако то урадиш, у великој си невољи."

Нитаи Бабу врати се на своје место, изгледајући потпуно покисао. Биринчи Баба настави да говори: "Свако хоће новац, свако хоће стицање. Али новац мора ићи правим људима, само онима који су га вредни. Исус и ја смо се често свађали око тога. Исус је имао обичај да каже, богат човек никада неће отићи на небо. Ја сам му рекао: зашто да не, ако употреби свој новац за добру ствар? Јадни Исус. Изгубио је живот тако млад!"

Господин Сен, изгледајући забезекнут, запита, "Опростите ми, Прабху, али да ли сте стварно *познавали* Исуса Христа?"

"Исус? Ха ха ха, па Исус је рођен тек јуче!"

"Го-осподе!"

Шата је покушавао да замисли другачију сцену: у његовом носу и ушима били су отровни инсекти, бушећи рупе у његовом месу, гризући и уједајући болно.

Господин Сен окрете се Нибарану. "Да ли то значи да је познавао и Гаутаму Буду?"

"Наравно. Овај Прабху познавао је не само Гаутаму, него и Мануа и Парашара, и све старе хиндуистичке мудраце такође. Знао их је интимно, сви су они пушили ганцу из истог чилима²⁷. Он је познавао свакога о коме си икад чуо – Багирата, Тутанкамона,

²⁷ Врста луле за пушење ганце, популарна у Индији.

Набукодосора, Хамурабија, неолитског човека, питекантропуса еректуса, чак и недостајућу карику. "

Господину Сену само што не испадосе очи. "Бо-же!" промуца он.

Шату је сада јурило укупно седам тигрова. Три опасна дивља медведа била су испред њега, чекајући да скоче.

Биринчи Баба још увек је говорио: "Једном – после великог потопа – да, онда када је Ноје саградио своју барку, тако ми је драго што је послушао мој савет—дошао ми је Вишну²⁸. 'Ја сам чувар,' рече он. 'како ћу да сачувам толике животе када је свуда вода?' Па ја рекох, 'не брине, Вишну, пријатељу мој, помоћи ћу ти.' Повећао сам топлоту сунца, о оно је зачас осушило вишак воде. Земља је остала зелена и лепа. Сунце и месец су мој делокруг, знате. Ја их покрећем."

Господин Сен отвори уста да проговори, али не зачу се никакав звук.

Шата је био мртав. Он је путовао панџапским поштанским возом, који се сударио са поштанским возом из Дарцилинга... свуда је било крви... и лешева... ужасан, ужасан призор...!

Нажалост, није деловало. Пригушивани смех почео је да се пени у његовом грлу и претио је да пробије напоље. Очајан, он учини последњи надљудски напор, и успе да тај смех претвори у сузе. Он покри очи рукама и бризну у гласан плач.

"Шта је то?" запита Биринчи Баба, изгледајући забринут. "Шта је то са њим? Направите пролаз, молим вас, пустите га дође до мене."

Шата журно приђе подијуму. "Спаси ме, Баба!" запомагао је он. "Не желим више да живим као људско биће. Ја то мрзим. Учини ме јеленом, и пусти ме у ашрам²⁹ Шакунтале. Ја не желим новац, ни славу, па чак ни мокшу³⁰. Све што желим је мало траве, коју је набрала сама Шакунтала. И молим те дај ми дуге и оштре рокове, тако да могу да прободем Душјанта када дође да јој се удвара."

У том тренутку, схватајући да се ствари измичу из руку, Нибаран се журно умеша. "Опрости му, Баба, он је полудео. Он је можда млад, али је много пропатио."

Баба је био поштеђен потребе да одговори, јер је сат откуцао седам. У складу са својом свакодневним обичајем, Биринчи Баба изненада затвори очи и паде у транс. Седео је врло право, и врло мирно. Само су му се усне мало померале. Ганеш Мама, Кебалананда и

²⁸ Једно од главних божанстава у хиндуизму. Он је "чувар".

²⁹ Духовна испосница или манастир у индијским религијама.

³⁰ Термин који у хиндуизму, будизму, џаинизму и сикизму значи разне врсте еманципације, просветљења и ослобођења.

двојица других однесоше га у његову приватну одају. Јавни скуп био је завршен. Његови следбеници почеше да одлазе, један по један.

Нитаи Бабу окрете се Парамарти. "Бескористан, тотално бескористан! Ако стварно има неке натприродне моћи, зашто нам није нешто показао? Доказао на неки начин? О не, морао је да потроши сате причајући шта је радио пре много хиљада година. Знаш шта, Парамарта, хајде да идемо. Можемо да ухватимо онај у 7.20, ако пожуримо. Нема потребе да чекамо Нибарана и Шату. Они умеју лепо сами да се врате... Слушај, да ли можеш да ме одведеш код твог Мирчи Бабе сутра?"

Када се скуп растурио, Шата крете да потражи Бучки. "Молим вас," замоли је, када је пронашао, "можете ли ми донети шољу чаја? Нибаранда ће нам се придружити. О, грло ми је сасвим испуцало." "Не чуди ме. Зашто сте толико викали? Седите. Направићу вам чај. Реците ми, да ли сте морали да правите сцену пред мојим оцем?"

Шата помисли у себи: "Ваш отац? Али он није био при свести, зар не?" Наглас, он рече, "Јесам прешао границу, зар не? Жао ми је, то је било непромишљено од мене. Неће се поновити, обећавам. Слушајте, пре него што одем натраг вечерас, извинићу се вашем оцу, и уверићу се да ми је опростио. Је ли то у реду?"

"Мој отац?" рече Бучки мало тужно, "Он вам ништа неће рећи. Ја мислим да он не схвата много од онога што се дешава око њега. Жив је, али то је отприлике све."

"То је само једна фаза. Проћи ће, видећете. Врло брзо, ствари ће се вратити у нормалу. Кунем се. Гле, долази Нибаранда."

Било је девет сати. Гомила се разишла. У малој соби била је запаљена посебна ватра. Била је присутна само шачица људи – Биринчи Баба, Гуруподо Бабу, Бучки, Ганеш Мама, Нибаран, Шата и Гобардан Бабу. Он је био врло важан међу поклоницима Бабе, јер је обећао да ће сазидати кућу од три нивоа за свог гуруа, да би направио ашрам.

Оно мало прозора које је соба имала, били су затворени, као и врата у позадини. Ганеш Мама стајао је на улазу, бранећи га својим животом. Кебелананда се није могао видети. Речено је да је заузет спремајући вечеру за Бабу. Само једна уљана лампа светлукала је у соби. Биринчи Баба седео је у положају лотоса насупрот ватри, затворених очију. Иза њега били су Гуруподо Бабу и Бучки, између Нибарана и Шата, са једне стране, и Гобардан Бабу са друге.

После дуго времена, Биринчи Баба отвори очи, узео мало воде из бакарног лонца и попрска је свуда. Лампа се угаси. И ватра је скоро замрла, такође. Није уопште било блиставих пламенова, само је жар сијао у мраку. Биринчи Баба отпочео нову јога вежбу, брзо ударајући прстима своје образе и пуштајући звук који је изгледало да долази негде из дубине грла. Мала соба се дрмала и треперила под његовим утицајем.

Шата се наже и прошапутала у Бучкино уво: "Бучу, плашиш ли се?"

"Не," одговори Бучки кратко.

Изненада из замирућег жара, неки плави пламен сукну увис. У његовој бледој, магличастој светлости, сви угледаше... ма, па то је био Махадев! Иза ватре стајала је прилика обучена у тигрову кожу, са венцима од костију и лобања око врата, држећи у једној руци лук, а у другој дамару³¹. Тело му је сијало белом светлошћу у мраку. Да, то је очигледно била прилика Махадева.

Гуруподо Бабу нити проговори, нити се помаче. Гобардан Бабу, с друге стране, поче одмах да говори, описујући овом богу и свим боговима све проблеме везане за његов трећи брак и за његов посао. Његов тон имао је распознатљиве примесе патетике. Ганеш Мама нагло запева химну написану у славу Господа, ону коју је његова најмлађа ћерка учила у школи..

Нибаран изусту само једну реч у Шатино уво. "Сада!" рече он.

У истом тренутку, Шата гласно викну. "Бом Баба Махадев!" узвикну он.

Неколико секунди касније, зачу се галама напољу на кругу. Изгледало је да много људи говори узбуђено. Онда неко викну, "Ватра! Гори ватра!"

Прсти Биринчи Бабе престадоше да добују по образима. Он поче да баца nelaгодне погледе око себе. Ганеш Мама изађе напоље да извиди. "О да, гори ватра! Изађите, изађите одмах!" викао је неки глас. Клупчад густог дима почеше да продиру у собу. Биринчи Баба није оклевао. Он скочи на ноге и излете из собе. Гобардан Бабу одмах за њим, вриштећи. Бучки поче да вуче оца за рукав.

"Баба, баба, устај!" преклињала је.

"У реду је," рече Нибаран, тихим гласом. "Не померајте се, само сачекајте овде. Нисте у опасности, верујте ми."

Најзад, изгледа да је Махадев схватио да нешто озбиљно није у реду. Почео је да се мешкољи. Нибаран устаде и поново упали лампу. Махадев се брзо помери према вратима у позадини, и отвори их. Управо кад се спремао да шмугне кроз њих, Шата скочи и зграби

³¹ Мали двоглави бубањ, који се користи у хиндуизму и тибетанском будизму. У хиндуизму, дамару је инструмент божанства Шиве, везан за тантричке традиције.

га обема рукама. "Пусти ме, пусти ме!" молио га је Махадев. "Искрено, није тренутак за будалаштине. Пожар је, за име божје. Пусти ме, рекао сам!"

"Не тако брзо, О Господару," одговори Шата. "Хајде да се прво упознамо. Зар то неће бити лепо? Па онда, Кебалраме, колико дуго већ глумиш бога?"

Неколико људи уђе у собу на главна врата. Шата предаде Кебалананда Феку Пандеју, и поможе Бучки и њеном оцу да изађу из собе.

Није било ватре, угасила се. Неко је био запалио гомилу мокре сламе у суседној соби. Феку, Молави шахиб, Кочијаш и Шатини пријатељи сакупили су се и подигли узбуну, сасвим непотребно.

Биринчи Баба био је оборен, али не и уништен. "Јесте ли сада срећни?" запита он Гуруподо Бабу. "Ви очигледно нисте искрен верник. Па вам је Господар приредио ову окрутну шалу. Он је дошао, али када сте покушали да га видите, он се претворио у прилику човека, да би вас преварио."

"О да, шале је сигурно било," рече Шата. "Шта се десило Махадеву? Он се једноставно распао, а шта смо нашли испод њега? Кебалрама! А Биринчи Баба? Испало је да је варалица. Каква шала!"

Гобардан Бабу, праведно бесан, рече, "Покушали сте да преварите мене? Знате ли ви колико ја имам моћи и утицаја? Ја послујем са Енглезима, великим и моћним Енглезима. Мислили сте да ће вам ово проћи? Одвалите му два добра шамара!"

Гуруподо Бабу се до тада већ прибрао. Он рече, "Не, не, пустите га да иде. Не желим никакву непријатност. Шата, нека спреме кочију и одведите их на станицу. Нема потребе да се ишта више говори."

Када су спаковали своје ствари, Шата се придружи гуруу и његовом пратиоцу до станице и утовари их у воз. Када је воз кретао, он рече, "Прабху, зар нас заиста напуштате? Па, сетите се да су сунце и месец и даље ваша надлежност. Пазите да добро функционишу, и не заборавите да их повремено подмажете!"

Када се вратио у кућу, већина људи је била отишла. "Драги Нибаране, драги Шата," рече Гуруподо Бабу, "учинили сте ми врло велику услугу. Спасли сте ме из канџи тог ... никада то нећу заборавити, никада. Сада је сувише касно да се враћате натраг. Па зато предлажем да вечерате са нама, и да останете преко ноћи. Али, Шата, теби рука крвари! Шта се догодило?"

"О, није то ништа. Док сам се бактао са Махадевом, он ме је ујео за руку. Не брините због тога."

"Пођи са мном. Довешћу Бучки да ти стави на руку тинктуру јода."

Када је вечера била готова, Шата нађе Нибарана у једном мирном кутку. "Ала сам ја у невољи!" рече.

"Зашто, шта је *сада* било?"

"Нибаранда!"

"Да?"

"О, Нибаранда!"

"Шта је било, Шата?"

"Слушај, Нибаранда!"

"За име божје, Шата, испљуни то!"

"Желим да се оженим са Бучки."

"То је прилично очигледно. Али шта ако те одбију?"

"Зашто да ме одбију? Наравно да неће. Бучкин отац никада ме неће одбити."

"Њен отац ће можда пристати, али шта је са самом Бучки? Шта она каже?"

"Па, њен одговор није баш јасан."

"Зашто, шта ти је рекла?"

"Рекла је, 'ма хајде!'."

"Шата, ти си идиот. Када девојка каже, 'ма хајде!', знаш ли шта то значи? То просто значи, 'о да!'."

BIRINČI BABA

PORŠURAM
PREVODILAC: MIHAILO

Birinči Baba

Poršuram
(Radošekar Bošu)

Prevodilac: Mihailo
Objavljuje Suri Translations

“বিরিঞ্চি বাবা/ Birinči Baba” je priča koja je 1920. godine prvi put objavljena na bengalskom jeziku.

Ovaj srpski prevod baziran je na engleskom prevodu Gope Madumdara. Dozvolu je dao Parabaas.

Originalan engleski prevod možete pročitati na [Parabaas website](#).

Originalna priča je javna svojina u Indiji i mnogim drugim zemljama.

Nosioci autorskih prava za ovaj prevod u 2023. su Raghav Suri i Suri Translations.

www.SuriTranslations.com

Sadržaj

<i>Uvod</i>	3
<i>Birinči Baba</i>	4

Uvod

“Birinči Baba” je priča o liku iz naslova koji tvrdi da je direktno povezan sa bogom a takođe tvrdi da je imao dodira sa mnogim ličnostima iz prošlosti i religije. On se koristi religioznošću i naivnošću ostalih radi svoje lične koristi.

Međutim, stanovnici jednog grada odlučni su u tome da raskrinkaju tog takozvanog “Svetog čoveka.” Ova satirična priča je jedna od mnogih klasika koji su izašli iz pera pisca Rađošekara Bošua, takođe poznatog kao Poršuram.

Poršuram je bio istaknuti indijski pisac, humorista i naučnik. Rođen 16. marta 1880. u Bengaluu (danas Istočni Bengal), dao je značajan doprinos svetu bengalske književnosti, posebno u žanru satire i humora.

Osim što je pisao priče, on je takođe radio kao prevodilac. Zatim, napisao je i nekoliko zbirki eseja a napisao je i rečnik bengalskog jezika – koji je i danas u upotrebi. Osim toga, imao je i zbirku pesama koja je štampana posle njegove smrti. Igrao je i aktivnu ulogu u štamparskoj industriji u Bengaluu.

Uz to, on je pomagao mnogim indijskim revolucionarima u borbi za nezavisnost Indije od Britanske imperije.

Umro je 27. aprila 1960, sa 80 godina. Dobio je mnoga odlikovanja za svoje pisanje i ostaje poštovana figura u bengalskoj književnosti. Ova priča bila je adaptirana u film koji je prikazan 1965. Zvao se “মহাপুরুষ/Mahapurush”, a režirao ga je Satjađit Raj.

Verujemo da ćete uživati u ovom srpskom prevodu Poršuramove priče.

SURI TRANSLATIONS
JUN 2023

Birinči Baba

Kantina na Hobšibaganskoj stazi, broj 14, bila je mala, ali čista i uredna. Razlog je bilo to što je njen upravitelj, Nibarán, pažljivo motrio na sve, iako je, po prirodi, bio opušten i popustljiv. Bilo je samo pet ili šest gostiju. Svi su pripadali relativno imućnoj klasi. Postojala je i odvojena dnevna soba u kantini, u kojoj su držani muzički instrumenti raznih vrsta, uz špilove karata, šahovsku tablu i druge igre, nudeći posetiocima više od jedne vrste zabave. Takođe je bilo i raznih časopisa.

Praznici Pudža¹ počinjali su sledećeg dana. Svi iz kantine otišli su kući, natrag u sela iz kojih su došli. Samo su Nibarán i Paramarta ostali. Ova dvojica nisu mogla da napuste Kalkutu pošto su porodice njihovih žena odlučile da ih posete za vreme praznika.

Nibarán je predavao na koledžu. Paramarta je radio kao agent osiguranja i petljao se u jogu i teozofiju. Te večeri, njima se u dnevnoj sobi pridruži njihov prvi sused, Nitai Babu². Nitai Babu bio je ovde redovni posetilac. Bio je stariji od korisnika kantine, tako da su ga tretirali sa dužnim poštovanjem – to jest, ako su hteli da puše, radili su to iza njegovih leđa.

"... Ja sam nesrećan čovek," govorio je Nitai Babu. "Služavka mi je pobegla, moja žena kuka sve vreme, moja ćerka ima groznicu, a ja više ne mogu da se opustim i dremnem u svojoj kancelariji. Ne, bogme, ne mogu čak ni to. Novi šef paradira svuda uokolo."

"Stvarno? Mislio sam da vaša kancelarija ima prilično dobre aranžmane za svoje osoblje," reče Paramarta.

"Jeste ranije. Ali ti dani su gotovi. Da, u vreme gospodina Mekenzija, stvari su bile drugačije. Sećaš li se Borda Mukhardija iz Šamnogora? On je uzimao opijum, svakog dana, u dva sata. Onda bi spavao od pola tri do četiri. Mi ostali smo se smenjivali da odemo u sobu za čaj na brzu dremku, ali Borda nikada nije napuštao svoje mesto. Jednog dana, unosio je stavke u poslovnu knjigu. Baš kad je stigao do dna stranice, počeo je da se oseća pospano i glava mu je pala. Nije se pomerio, nije čak ni hrkao, niti se savio imalo niže iznad svog radnog stola. Ruka mu je postala nepomična baš iznad kolone koja je pokazivala zbir, prsti su mu ostali savijeni oko pera. Imao je tu neobičnu moć. Iz daljine, bilo je nemoguće reći da je zaspao.

Iznenada, u sobu uđe gospodin Mekenzi. Svi odmah skočiše na noge. Gospodin Mekenzi pogleda Baradu, a onda priđe njegovom stolu. Nekoliko sledećih trenutaka posmatrao ga je pažljivo, a onda ga uštinu za rame. Borda otvori jedno oko i odmah poče da mrlja: 'trideset sedam ... to je sedam pišem, tri pamtim ...'. Gospodin Mekenzi se nasmeja i reče, 'babu, popijte šolju čaja.' Danas, nažalost, ništa takvo ne može se očekivati. Da budem iskren, ja više ne želim

¹ Ritual obožavanja koji obavljaju hinduisti, budisti i džaini da upute predano poštovanje i molitvu jednom ili većem broju božanstava, da ugoste i počastvuju gosta, ili da duhovno proslave neki događaj.

² Među Bengalcima, "Babu" se koristi kao sufiks uz ime neke osobe da mu se ukaže poštovanje kada mu se obraćamo ličnim imenom

da živim ovako, sa toliko mnogo odgovornosti. Dosta mi je. Kada bih našao dobrog sadua³, onoga koji bi mi pokazao put, napustio bih sve i krenuo za njim.

"Pa lepo," reče Paramarta, "Video sam danas jednog sadua na gatu Džaganat. On se zove Mirči Baba. Izgleda da se hrani jedino ljutim zelenim paprikama. Ni pirinčem, ni pšenicom, ni kukuruzom – samo ljutim paprikama. Hiljade obolelih i napaćenih ljudi dolaze kod njega, i on im daje posebno blagoslovljenu zelenu ljutu papriku. Samo jednu papriku i svaki pacijent ozdravi. Čuo sam da njegov guru ima čak i veće moći. Sve što *on* jede je strugotina."

"Profesore," obrati se Nitai Nibaranu, "vi ste master filozofije, zar ne? Kakav je spiritualni značaj papričica i strugotine? Možete li nam reći? Slušajte, prestanite da se glupirate sa tim pakhavadž bubnjem. Izludeću od toga."

Dok su Nitai i Paramarta razgovarali, Nibaran je bio zauzet čitanjem jednog od časopisa. U njemu je bilo pet priča. U svakoj od njih heroin je predstavljao takav paragon vrline da se Nibaran osetio obaveznim da odbaci časopis, i uzme pakhavadž bubanj. Udarao je u njega bez ikakvog uspeha. Reči Nitai Babua naterase ga da prestane. "Papričice i strugotina?" reče on. "To su *marge*. Znaite, duhovni putevi koji će vas odvesti do vašeg konačnog spasenja. Postoji put *giana* (saznanja), ili *karme* (dela) ili *baktija* (privrženosti). Slično tome, imate put papričica, strugotina, soli, kravlje balege, kristala, vrana--"

"Vrana?"

"Da, zar niste čuli? Išao sam na veliki sajam prošle godine. Bio je tamo ogroman kavez, napravljen od bambusa, sa oko dve stotine vrana, koje su pravile paklenu buku. Jedan čovek je vikao: 'vrana za dve ane! Samo dve ane⁴ i možete imati vranu!' Pomislih da to mora da su posebne vrane, možda iz Multana ili Pešavara. Možda su umele da govore. Tako da pridoh jednoj koja je izgledala veća od ostalih i rekoh 'hajde, čvorku, reci Radha-Krišna! Reci Šitaram!'

Umesto da priča, ptica je izgledala očigledno ljuta i podigla je kljun da me napadne. Čovek mi reče, 'ne, babu, ona ne govori'. Pa *šta* onda radi? Zašto ih prodaje toliko mnogo? Smatra se da meso vrane ima gorak ukus. Ko bi pojeo vranu? 'Ne, ne, ovo nisu ptice za jelo,' reče čovek, 'one treba da budu oslobođene. Zar ne vidite da su zarobljene? Kupite ih koliko god hoćete – dve ane svaka, ne zaboravite – i pustite ih iz ovog kaveza. Oslobođite ih, babu. Pomislite kakvo će to biti dobro delo. To će osloboditi vašu sopstvenu dušu.'

Nisam mogao a da se ne divim ovome. Ovaj čovek pokazivao mi je put do mokše, prosvetljenja, da mogu da oslobodim svoju dušu. I, da bi to uradio, bio je spreman da uhvati i zatvori stotine ptica, čineći na taj način greh koji će sigurno sprečiti *njegov* put ka spasenju. Pomislite kakvu žrtvu on čini. Možda je to ono što je poznato kao konzervacija vrline. Ako jedan mora da stekne vrlinu, drugi mora da zgredi. Inače, sve je izgubljeno."

³ Religiozni asketa, isposnik ili bilo koja sveta osoba u hinduizmu, budizmu ili džainizmu koja se odrekla zemaljskog života.

⁴ Novac Britanske Indije – odgovara 1/16 rupije. Ukinut je 1957.

U ovom trenutku, mladić u ranim dvadesetim uđe u sobu. Imao je odelo i kravatu. Takođe je nosio i šešir. Prva stvar koju je uradio bila je da gurne regulator ventilatora na maksimalnu brzinu. Onda skide šešir, baci ga pored sebe, i sruči se na dušek prostrt po podu. Ovaj čovek zvao se Šatavrat. On je nedavno završio studije i započeo novi posao. "O, gospode!" uzviknu on, stenjući, "U strašnoj sam nevolji!"

Ovo nije bilo ništa novo. Šata se često nalazio u nevolji. Tako da niko ne izrazi zanimanje niti zabrinutost. On nastavi da priča samom sebi: "Posle teškog radnog dana u kancelariji, mislio sam da mogu uveče da se opustim i pogledam neki film. Ali ne. Pišima je rekla, 'Šata, ti si se previše uobrazio. Pođi sa mnom na predavanje mister Šanđala. Činiće ti dobro.' Tako da sam morao da pođem sa njom. Ali nije uspelo. Tamo je bio gospodin Šanđal, koji je govorio o dobronamernom uticaju religije, i tamo sam bio ja, koji sam razmišljao o bubašvabama. "

"Bubašvabama?" Nitai Babu nije uspeo da sakrije zaprepašćenje.

"Da, tri tone bubašvaba. Imamo predugovor. Isporuka do novembra – decembra, četrdeset funti i petnaest šilinga po toni, CIF Hong Kong. Kina se sprema za rat pa prave zalihe. Šef hoće da se cela pošiljka spakuje i zapečati za mesec dana. A, gde da nađem toliko bubašvaba za to vreme? U kakvoj sam nevolji!"

"Šata, ti si sledbenik Brame, zar ne? Oni ne lažu, valjda? Barem, trebalo bi da ne lažu."

"Ko to kaže? U redu je lagati, sve dok ne lažem Pišimu."

Nibaran se umeša. "Šata, da li poznaješ neke dobre i mudre svete ljude?"

"Svete ljude? Koliko njih bi želeo?"

"Hajde, ne šalite se sa tim," Pobuni se Nitai Babu. "Vi ne verujete ni u kakve rituale. Ni u pudže, ni u mantre. Šta bi vi znali o svetim ljudima?"

"Ko kaže da ne verujemo u rituale? Ili u čuda? Pre koji dan, Pišima je imala užasnu zubobolju. Nije mogla da jede, nije mogla da spava, nije mogla da govori, iako je uporno prekorevala svog muža. Svi u kući bili su napeti. Pokušala je da popije aspirin, onda je uzela pepermint, onda joj je neko dao da nosi amajliju – trebalo je da ima posebne moći protiv bolova – ali ništa nije delovalo. Onda, u očajanju, njen muž počeo je da se moli. On se molio toliko jako i sa tolikom predanošću da je, kroz tri dana, Pišimin zub ispao."

Paramartu je ovo znatno uznemirilo. "Slušaj, Šata," reče on, "ne šali se stvarima o kojima ne znaš ništa. Znaš li šta to znači? Meditaciju. Mantra-sadana je izgovaranje mantre, ponovo i ponovo, sa svakim gramom tvoje koncentracije. Takva vrsta sadane stvara rezerve energije. Možeš li u to da veruješ?" "Naravno. Ovu teoriju je dokazao Taritananda Takur iz Rađšahija. Dečaci u koledžu zovu ga Radio-Baba⁵. Zna li zašto? Zato što on pušta dva čuperka kose. Jedan mu je za

⁵ Koristi se kao znak poštovanja pri obraćanju asketama kod hinduista i guruima kod Sika, kao sufiks ili prefiks njihovim imenima.

U ovom kontekstu, pokazuje da Taritananda Takur, izgleda, razume princip radija.

pozitivne struje, drugi za negativne. On može da upija elektricitet sa neba i iz vazduha. Varnice izleću iz njegovog tela, svaka je dugačka osamnaest inča. Nemoguće mu je prići blizu, ako se ne umotaš u svileni šal."

"Ne," čvrsto reče Nibarana. "Zelene ljute papričice, ili strugotina, ili čak električne varnice ... ništa od toga ne bi vredelo. Ovaj Nitaida ne bi umeo ni sa jednom od tih stvari. Reci nam da li poznaješ nekog mirnijeg, prijatnijeg. Ali mora imati magične moći. Ne zanima nas obično pričanje o religiji. Šta kažeš, Nitaida?"

"U tom slučaju," reče Paramarta, "hajde da odemo do kuće Gurupodo Babua na selu, u Domu. Tamo ćemo naći Birinči Babu."

"Gurupodo Babu? Misliš na onog advokata koji radi u sudu u Alipuru? Na tasta našeg profesora Nonija? Gde je on našao tog poštovanog oca? Šata, jesi li ti čuo išta o tome?"

"Da, Nonida mi je zaista rekao da je njegov tast našao nekoga svetog čoveka, reklo bi se vrlo moćnog. Gurupodo Babu mnogo se promenio posle ženine smrti. On ranije uopšte nije verovao u takve stvari."

"Zar on nema mladu i neudatu ćerku?"

"Da. Nonidinu svastiku. Ona se zove Bučki."

"U redu, Paramarta. Reci nam kakav je taj poštovani otac."

"On je prosto neverovatan. Neki kažu da ima pet hiljada godina, drugi kažu pet stotina. Kada ga pogledaš, ma, ne izgleda ništa stariji od ovog Nitaide ovde. Ako ga iko pita za godine, on se samo smeši i kaže da ne postoji takva stvar kao starost. Vreme je isto svuda, a takođe i mesto."

Čovek koji je našao istinu može da se kreće od prošlosti do sadašnjosti, ili budućnosti, unatrag i unapred. On može da živi na ovoj zemlji, ili da putuje u drugi svet, kako god hoće. Recimo, ti si danas ovde u Kalkuti, i sada je septembar, 1925. Birinči Baba može lako da te vrati u vreme Akbara⁶, ili čak i dalje do četvrtog veka pre naše ere, i da ti pokaže kako je izgledao drevni grad Pataliputra. Sve je relativno, vidiš."

"Stvarno? Misliš, Ajnštajn je sasvim izgubio značaj?"

"Ajnštajn? Ha! Kada je Birinči Baba bio u Čehoslovačkoj, Ajnštajn ga je povremeno posećivao, da zamoli za uputstva. Ali nikada nije naučio ništa osim relativnosti."

Nitai Babu je vrlo zbrinuto slušao ovaj razgovor. Sada on reče, "Kakva je ta Ajnštajnova teorija? Možeš li da mi je objasniš?"

"Pa, prema Ajnštajnu, vreme, mesto i ljudi svi zavise jedni od drugih. Ako se vreme i mesto promene, promeniće se i ljudi."

Šata reče, "Ne, dozvolite da vam pojednostavim. Zamislite da ste debeli i teški, i da odete u Indijsko Udruženje⁷. Vaša težina tamo bila bi u okolini 80 kila. Ali ako bi odatle otišli u

⁶ Jedan od islamskih vladara Indije za vreme perioda Mogula.

⁷ Ovo se odnosi na Indijsko nacionalno udruženje – nacionalnu organizaciju koja se borila za nezavisnost Indije od Britanske imperije.

kancelariju Kongresnog komiteta⁸, ne bi težili više od nekoliko grama. Poleteli bi ako bi neko samo dunuo na vas."

"Tako je," složi se Nibaran. "Isto to naš kuvar radi svaki dan. Kada kupuje krompir na pijaci, on plati dva i po kila. Ali, dok se vrati u kantinu, krompiri teže ne više od dva kila."

"Reci mi, Paramarta," reče Nitai Babu, "Birinči Baba možda može da putuje iz sadašnjosti u prošlost. Ali da li on – ili može li on – da učini išta da pomogne svojim sledbenicima?"

"Da, naravno, ako je pratilac dovoljno značajan. Pre samo nekoliko dana, pomogao je Mekiramu Agarvalu. Vratio ga je u 1914, baš pred početak rata. Tamo je ostao tri dana, i kupio je gvozdene grede. Pet hiljada tona gvožđa, za šest rupija po toni. Onda ga je Birinči Baba prebacio u 1919. na mesec dana. Mekiram je prodao sve to gvožđe za dvadeset jednu rupiju po toni. Sada je vraćen u sadašnje vreme, i on ima petnaest stotina hiljada rupija. Ako mi ne veruješ, izračunaj sam. "

Nitai Babu zgrabi Paramartine ruke. "Paramarta," reče on, glasom zagušenim od emocija, "prijatelju, brate, odvedi me odmah do tog Birinči Babe. Platiću za sve. Prodaću sve što imam, moliću ženu da mi da svoj teški zlatni lanac, i uložiću i njega, takođe, ako treba. Ako mogu da provedem čak i nedelju dana u 1914, Paramarta, nikada neću zaboraviti tvoju dobrotu. Deset procenata, to je ono što ćeš dobiti. O bože, o dragi bože... pomisli samo na sve to gvožđe!"

Nibaran pogleda u Paramartu. "A šta je sa Gurupodo Babuom? Da li je on uspeo da zaradi neki novac?"

"On nije ni izdaleka zainteresovan za novac. Čujem da namerava da ostavi svu imovinu Birinči Babi."

"O? Zar su stvari otišle toliko daleko? Ali, Šata, zar tvoj Nonida i njegova žena ne čine ništa u vezi sa tim?"

"Znaš Nonidu. On je samo ludi naučnik, nezainteresovan za sve osim za svoje eksperimente. A njegova žena je jednostavna, dobra duša, ona nikad neće reći ili učiniti nešto da bi se pobunila. Ako treba preduzeti korake, samo ti i ja ih možemo preduzeti. Ali moramo požuriti."

"Vrlo dobro. Hajde da pođemo i da vidimo Nonidu sad odmah. Hajde da čujemo šta on ima da kaže, a onda ćemo otići u Dom Dom."

Nitai Babu bio je zauzet nekim brzim kalkulacijama na parčetu papira. Na Nibaranove reči, on podiže oči i reče, "Dom Dom? Da li vas dvojica razmišljate da posetite i Babu? Zašto? Ako se pojavi suviše mnogo ljudi koji mu traže usluge, može se zbuniti. Šata je sledbenik Brame, u svakom slučaju, i uopšte nije poštovalac. Zašto ti ne odeš na vaš lepi skup bramanista, Šata? Ostavi na miru naše hinduističke bogove. Znaš šta, zašto Paramarta i ja ne pođemo prvi? Onda Nibaran može da dođe drugog dana. "

⁸ Ovaj komitet postao je Indijski nacionalni kongres, jedna od dominantnih političkih stranaka u Republici Indiji.

"Ne brinite, Nitaida," smirivao ga je Nibaran, "niko od nas neće mu tražiti usluge. Samo hoćemo da razgovaramo sa njim o nekim zapisima. Ako možemo da se organizujemo, svi možemo otići sutra uveče."

Profesor Noni nikada nije radio kao profesor bilo gde, ali imao je veliki broj diploma. Provodio je svoje vreme vršeći naučne eksperimente kod kuće, zbog čega su ga prijatelji i zvali Profesor. Njegovi preci ostavili su mu dovoljno novca i imovine, tako da nije morao da se brine oko zarađivanja za život. Bio je zet Gurupodo Babua, dalji rođak Šate i stari školski drug Nibarana.

Već je bilo osam sati kada su Šata i Nibaran stigli u Nonijevu kuću. Nikoga nije bilo u dnevnoj sobi. Poslužitelj koji im je otvorio vrata rekao im je da su gospodar kuće i njegova žena napolju u dvorištu iza kuće. Šata i Nibaran odoše tamo, da bi zatekli šporet koji je goreo u jednom uglu. Na njemu je bio veliki lonac, u loncu je bila zelena materija, koja je lagano krčkala. Nonijeva žena, Nirupama, mešala ju je kašikom.

U hodniku koji se pružao duž dvorišta, bio je postavljen jedan harmonijum. Gumeno crevo polazilo je od njega do lonca koji je vrio. Profesor Noni stajao je pored njega, podbočenih ruku, sa dotijem⁹ zataknutim u struku.

"O, snajo, zbog čega kuvaš toliko spanaća?" zapita Nibaran.

"To nije spanać," odgovori Nirupama. "Mi ovde kuvamo travu. Ti znaš da tvoj prijatelj dobija mnogo ludih ideja."

"Trava? Zašto kuvaš travu? Jel Noniju postalo teško da je jede sirovu?"

"Nemoj da se šališ, Nibarane!" reče Noni ozbiljno. "Neće biti nestašice hrane nigde u svetu, ako moj eksperiment uspe."

"Kako to? Nisu svi kao Profesor Noni, niti su potpuni biljojedi. Pa ne bi bili tako srećni ako bismo im rekli da jedu travu."

"Brate, ovo neće ostati trava, zar ne vidiš? To se zove sinteza proteina. Ova trava biće hidrolizovana, i pretvoriće se u ugljene hidrate. Sve što treba da uradim je da dodam par amino grupa. Heksa-hidroksi-di-amino--"

"Dovoljno, dovoljno. A za šta je harmonijum?"

"Zar ne možeš da pogodiš? Da bi oksidisao sve. Niru, zasviraj."

Nirupama ostavi lonac i zasvira harmonijum. Umesto melodičnih nota, velika količina vazduha prođe kroz gumeno crevo i proizvede grgoljave zvuke u loncu.

"Samo mehurući?" zapita Nibaran. "Je li to sve što možeš da proizvedeš? Mislio sam da će kroz to crevo poteći moćna muzika, da se spoji sa travom, i možda stvori koji takt neke božanske zelene simfonije. U svakom slučaju, snajo, došao sam da se raspitam za tvog oca. Kako je on?"

⁹ Muška odeća Hindusa, koja se sastoji od komada tkanine vezanog oko struke, koji pokriva veći deo nogu.

Nirupamino lice se uozbilji. "Zar nisi čuo za mog oca? On je potpuno druga osoba još otkad mi je majka umrla. Ganeš Mama¹⁰ našao mu je ovog gurua, sada moj otac provodi sve svoje vreme sa njim. Iskreno, jedino na šta može da misli je taj guru. Pokušala sam da razgovaram sa njim, čak sam mnogo i plakala, ali ništa nije vredelo. Sada čujem da namerava da ostavi svu svoju imovinu tom čoveku. Jedina moja briga je moja sestra, Bučki. Otišla bih i provela nekoliko dana sa njom, ali moja svekrva ovde nije dobro, tako da ne mogu da napuštam ovu kuću."

Šata progovori sledeći. "Slušaj, Nonida," reče on, "zašto ti ne razgovaraš sa svojim tastom? Zar ne možeš da mu uliješ malo razuma?"

"Ne, bogme. Ne bih ni pomišljao da razgovaram sa njim samo da bih mu rekao šta bi trebalo da uradi sa svojom imovinom. Šta ako pomisli da pokušavam da se utrpavam u njegove poslove jer sam bacio oko ne njegov novac?"

"U tom slučaju, dozvoli mi da isteram svetlost dana iz tog gurua."

"Ne, ne," reče Nirupama žurno, "ne budi nasilan, molim te. Ako to uradiš, otac će biti taj koji će trpeti posledice. Vidi da li možeš nešto da uradiš a da ga ne povrediš ili uznemiriš." "To će biti teško. U svakom slučaju, ispričaj nam o tom Birinči Babi. Šta se dešava u vašoj kući u Dom Domu?"

"Pa, to je počelo pre mesec dana. Birinči Baba došao je, zajedno sa svojim pratiocem, mladim maharadžom, po imenu Kebalananda. Ganeš Mama čuva ih obojicu. Moj otac boravi u toj kući u Dom Domu, i odbija da ode bilo gde drugde. Svakog dana, pojavi se skoro tri stotine ljudi da slušaju čudne stvari koje govori Birinči Baba. Svake nedelje, on pali vatru i izvodi specijalnu pudžu.

Iz vatre izlazi neki bog – to bi mogao biti Ram¹¹, ili Brama¹² ili Šri Čajtanja¹³, ili čak Isus. Nije svakome dozvoljeno da uđe u sobu u kojoj se održava pudža. Moraš da imaš posebnu dozvolu, i moraš da budeš najbrži među njegovim sledbenicima. Ali meni je bilo dozvoljeno da ostanem one noći kada je Brama izašao iz vatre."

"Šta si videla?"

"Ne sećam se baš dobro. Bilo je mračno, nisam mogla da vidim jasno. Iza vatre, iznenada se pojavila ta ogromna prilika, imala je četiri glave, i dugačku bradu. Bacila sam jedan pogled na nju, i odmah dobila napad. Ganeš Mama izbacio me je iz sobe. Bučki je mnogo hrabrija od mene. Ali, s druge strane, ona to gleda skoro svakog dana. Sutra, verujem da će se pojaviti Mahadev."

"Zaista?" reče Nibarana. "Mislim da bi svakako morali da odemo sutra i ukažemo svoje poštovanje Birinči Babi. Ako nas bude gledao ljubaznim očima, možda ćemo čak uspeti da sretnemo Mahadeva."

¹⁰ U Indiji "mama" znači ujak.

¹¹ Hinduističko božanstvo i jedan od avatara Višnua.

¹² Hinduistički bog. Brama je deo trojstva u koje spadaju i Višnu i Šiva. Brama je „stvoritelj“.

¹³ Indijski svetac iz 15-og veka, smatran avatarom Radhe i Krišne.

"Moraćete da uradite nešto da zadovoljite Ganeš Mamu. Nikoga ne puštaju bez njegove dozvole."

"Srediću to, ne brini. Ali... Šata, za tebe se ja brinem. Kladim se da ćeš se zasmijati i da ćeš sve pokvariti."

Šata počeo burno da protestuje, tresući ne samo glavom, nego celim telom. "Da se smejem? Ko, ja? Nikad. Apsolutno ne. Ko će da se smeje? Koje kop uups!"

"Gle, Šata, šta bi? Hteo si da kažeš ...?"

"Ne, ne, žao mi je. Molim za oprost, snajo, ta reč nije trebalo da mi se omakne. Hvala bogu da Pišima nije u blizini. Ona bi me živog odrala. "

"U redu, mislim da je bolje da sada krenemo. O, usput, možeš li mi reći kako da napravim mnogo dima?"

"Dima?" zapita Profesor Noni. "Kakvog dima? Ako hoćeš crveni dim, onda ti treba azotna kiselina i bakar. Ako hoćeš ljubičast, moraš imati jodne pare, a za zeleni ..."

"Ne, ne. Nećemo ništa od toga. Sve što nam treba je prost, običan dim."

"U tom slučaju, tri-nitro-di-metil--"

Nibaran pokri rukama uši. "O bože, opet je počeo!" uzviknu on. "Reci mi, snajo, *kako* živiš sa ovim čovekom?"

Nirupama se nasmeja. "Moj ujak imao je štale za krave. Videla sam njegove sluge kako tamo pale vlažnu slamu. To stvara mnogo dima," reče ona.

"Eureka!" viknu Nibaran. "Snajo, ti ćeš biti ta koja će dobiti Nobelovu nagradu. Ovaj Noni nikada neće ništa postići."

"A šta će ti dim?"

"Ima mnogo krtica, prave rusvaj. Hajde da vidimo da li možemo da ih se otarasimo."

Seoska kuća Gurupodo Babua u Domu Domu ranije je bila dobro održavana, ali sada je imala izgled zapuštenosti. Posle ženine smrti, niko nije obraćao mnogo pažnje. U poslednje vreme, deo zgrade je počišćen i popravljen da bi primio Birinči Babu, ali njen izgubljen sjaj nije bio ponovo uspostavljen. Izgledalo je da je Gurupodo Babu potpuno nesvestan da bilo šta treba uraditi. Njegov šurak, Ganeš, bio je taj koji je preuzeo ulogu gospodara.

Nibaran, Šata, Paramarta i Nitai Babu stigli su u pet sati sledeće večeri. Predvorje u prizemlju bilo je raščišćeno da bi moglo da primi muške posetioce. Na podu je bila prostirka od pamučne tkanine, a na suprotnom kraju od ulaza stajao je divan. Na njemu je bio dušek, prekriven šarenim prekrivačem, na kome je bio prikazan tigar. Ženski posetioци odvođeni su u susednu sobu. Birinči Baba još se nije pojavio.

Njegovi sledbenici čekali su zabrinuto, povremeno razgovarajući o snazi Babine sposobnosti. Jedan sredovečni gospodin, obučen u zapadnjačko odelo, bio je prisutan među poklonicima,

sedeći na podu, sa podvijenim nogama. Nije bilo lako sedeti u tom položaju, ali on je bio spreman da izdrži tu neudobnost. On je bio gospodin O K Sen, advokat. Pošto je nedavno izgubio dosta novca pokušavajući da uspostavi posao prodaje uglja, on se okrenuo religiji radi utehe.

Nibaran i Šata pomogloše ostalima da nađu pogodna mesta u publici; zatim izadoše, prodoše oko bašte i stigoše na prednju kapiju. U blizini je stajao red soba sa krovovima od crepa. Tu su bili smešteni vozač kočije Garupodo Babua, svima poznat kao Kočijaš, njegov nadzornik imanja i baštovan. Štala je takođe bila smeštena u istom delu imanja.

Molavi¹⁴ Bačhirudi sedeo je na polomljenoj klupi ispred štale, ćaskajući sa Đoti Miom (Kočijašem), i Feku Pandejem (nadzornikom). Molavi šahib poticao je iz Faridpura. On je bio jedan od činovnika koji su bili zaposleni kod Gurupodo Babua. Njegov prihod bio je smanjen, sada kada je Gurupodo Babu prestao da radi kao advokat, ali je i dalje dobijao mesečnu zaradu. Tako da je dolazio ovde da vidi svog poslodavca s vremena na vreme, i da izrazi svoju zahvalnost.

Molavi šahib opisivao je trenutne nesreće koje su pogodile svet, a njegovi slušaoci su klimali glavom u znak saglasnosti, kada se na sceni pojaviše Nibaran i Šata. Jedan konjušar, na izvesnoj udaljenosti, temeljno je timario jednog konja. Svaki put kada bi se konj uznemirio, on bi ga bučno pljesnuo po sapima i rekao, "Budi miran, ti budalo!" U prednjoj bašti, ogromna mačka jela je travu, praveci užasne grimase. Izgleda da joj je ogromna porcija ribe od ostataka iz tanjira Birinči Babe izazvala poremećaj varenja.

"Adaab¹⁵, Molavi šahibe!" reče Šata. "Nadam se da ste dobro? Parnam¹⁶, Pandejdi. Kako ste vi, Kočijašu? Jeste li upoznali mog prijatelja? Ovo je Nibaran Babu, stari prijatelj zeta vašeg gospodara. On je doneo poklone za sve vas – znate, Durgina Pudža¹⁷ je tu, samo što nije. Ako nemate ništa protiv, Molavi šahibe, imamo deset rupija za vas, po pet za Pandeja i Kočijaša, i još pet za konjušara i baštovana."

Prepuni zahvalnosti, Bačhirudi, Đoti i Feku nasmešise se od uva do uva, sklopiše ruke i prizvaše blagoslove, neko od Alaha, neko od Kali, za dobrobit dva babua. "Dragi gospodine," reče Bačhirudi, "prošli su dobri dani. Otkada je Ma Thakorun otišla na nebo, naš babu je izgubio volju za život. Toliko puta sam mu rekao da ne diže ruke od svoje advokatske prakse, ali me nije slušao. Sada ga samo Alah može spasti."

Nibaran reče, "U pitanju je taj babađi. On je taj koji pravi sve nevolje."
Na ovo, Feku Pandej oseti se podstaknut da progovori. Taj babađi, objavi on, nikako ne može biti istinski sveti čovek. Kao prvo, nije nosio svetu uzicu bramina; niti je imao dugu, ućebanu

¹⁴ Titula za obrazovnog učitelja islama.

¹⁵ Uobičajen pozdrav među muslimanima na Indijskom potkontinentu.

¹⁶ Jedan od mnogih Hindu pozdrava.

¹⁷ Pudža za boginju Durgu. Durga je poznata po borbi protiv demona i zla.

kosu kakvu treba da ima jedan sadu. Jeo je ribu, kao i kozje meso. Svakog jutra i večeri, morao je da dobije čaj i biskvite.

Svi ti bengalski babađi bili su varalice. A i mladi maharadža -- glavni sledbenik Birinči Babe -- bio je cvečka, takođe. Imao je visoko mišljenje o sebi, stvarno. Ma, pokušao je da izazove i samog Fekua! Očigledno, nije znao da je Feku rukovao tim mačem za vreme pobune (nije bitno što se pobuna odigrala mnogo pre nego što se Feku rodio). Njegov gospodar treba da kaže samo jednu reč, i Feku će dobro upotrebiti svoj štap da postavi ta dva babađija na svoje mesto. Slomiće im svaku koščicu u telu.

Bačhirudi, ispostavilo se, takođe je morao da istrpi mnogo poniženja. Nije mogao da podnese da mu Mamababu (Ganeš) izdaje naređenja. On, Bačhirudi, nije bio običan čovek. Čista krv Mogula tekla je kroz njegove vene. Ljudi ga mogu zvati Bačhirudi, ali njegovo pravo ime bilo je Mredam Kan. Njegov otac zvao se Džahanbaz Kan, a njegov deda Abdul Džabar. Oni nisu iz Faridpura, već iz jedna arapske zemlje. Zapravo, iz Turske.

Tamo su svi nosili lungi¹⁸ i govorili urdu. On je morao da nauči bengalski samo da bi dobio posao. Usred te arapske zemlje bio je Istanbul. Sa njegove leve strane bio je Bagdad. Ova Kalkuta, u poređenju sa Bagdadom, bila je ništa, apsolutno ništa. Oblast Meke bila je nedaleko od Bagdada. On je imao bočicu svete vode iz Meke -- ab-i-đamđam -- koju bi mogli upotrebiti protiv dva babađija. Ako mu daju neophodnu dozvolu, Molavi bi mogao lako da popraska ovom vodom njih dvojicu, kao i Mamababua, i da ih pošalje na njihov put u pakao.

Nibaran reče, "Slušaj, Molavi šahibe, mi smo rešeni da se otarasimo ova dva čoveka. Danas, ako možemo. Ali ne možemo sve sami. Treba nam tvoja pomoć, a i Pandejđijeva.

"Hoćete da ih premlatim?" zapita Feku pun nade.

"Ne, ne, ništa slično. Neće biti sile. Sve što treba da uradite je da vičete, i pravite galamu. Možete li to?"

"Naravno. Sigurno. Bez brige. Ali, ... šta ako gospodar bude nezadovoljan? "

"Vama neće reći ništa, obećavam!" reče Nibaran ubedljivo. "Vratiću se kasnije da vam objasnim šta morate da uradite."

Nibaran i Šata odoše odatle, i vratiše se natrag u predvorje. Usput se sudariše sa Ganeš Mamom. Ganeš je bio zauzet pripremanjem za događaj koji će uslediti kasnije -- za paljenje svete vatre -- u drugoj prostoriji.

"He-he, i vi ste ovde!" uzviknu on, kada ugleda Nibarana i Šatu. "Vrlo dobro, vrlo dobro. Pa ... kako familija, he-he? Nibaran, jel' ti otac sada bolje, he-he? A tvoja majka? A sestra? Šata, tvoja Pišima i svi ostali ...?"

¹⁸ Vrsta saronga koji su nosili muškarci.

Da, Nibaran mu odgovori brzo, svi u njegovoj porodici bili su he-he. U Šatinoj porodici isto tako, zahvaljujući blagoslovima Mamababua. Ganeš Mama pokušao je da izgleda potpuno umiren, kao da mu je briga o njihovim porodicama bivala uzrok nespavanih noći.

"Mama," zapita Šata, "da li je onaj tvoj mladi zet pronašao posao? Ako nije, reci mu da dođe do mene posle praznika. Imamo prazno mesto u našoj kancelariji."

"Zaista? Hvala ti, sine, hvala ti. Kao da si mi rođeni. Ako ti ne pokušaš da mi pomogneš, ko će? Svakako će doći kod tebe čim se tvoja kancelarija ponovo otvori."

"Mamababu," ubaci se Nibaran, "Nešto mi treba. Želeo bih specijalnu daršanu¹⁹ boga. "

"O, pa to nije problem. Uđi u predvorje, svi su ..."

"Ne, ne, ne mislim na to. *Tog* boga možemo lako da vidimo. Mislim na pravu stvar... znaš već, u toj maloj sobi u kojoj ćeš zapaliti vatru."

Ganeš Mama naglo zaustavi dah, kao da ga i sama ta pomisao plaši. "Ne, kako je to moguće?" zapita, pošto je počutao. "To je specijalna privilegija. Mora se zaraditi. Ne mogu da pustim kojekoga ... osim toga, ovaj Šata je ... on je ..."

"Sledbenik Brame. Ali on nije potpuno posvećen tome, znaš. On nije prestao da bude hinduista. Mislim, ne skroz. On ume da navede citate iz Gite²⁰, on ide u bioskop, i pohađa sve Hindu festivale. Ti si stariji od nas obojice, pa neću da se hvalim pred tobom, ali ... moram reći da je Šatino poznavanje zapisa zaista sasvim duboko. On može da uzme druge mudrace i da im uputi izazov....."

"Ne!" Prekide ga Ganeš Mama. "On možda zna dosta, ali ako je odabrao da napusti društvo hinduista, ne može da se vrati. A ti... čuo sam da čak i ti jedeš i piješ ono što je zabranjeno."

"Svi to rade, Mama, s vremena na vreme. I Gurupodo Babu je to radio, pitaj ga. U svakom slučaju, kada si rešio da nas razočaraš, mi ćemo otići. Hajde, Šata."

"Dobro," reče Šata. "Pronam, Mamababu. O, uzgred, mogu da predložim nešto? Zašto ne zatražiš od tvog zeta da nauči daktilografiju? Neka vežba jedno četiri ili pet meseci. Ako uopšte nema iskustva, njegovom šefu možda se neće dopasti njegov rad. Pomisli kako bi to bilo nezgodno za mene, kada bi se desilo? Možda, kada se uprazni sledeće radno mesto, jednom u budućnosti ...?"

¹⁹ Doživljaj ukazanja nekog božanstva.

²⁰ Bagavad Gita, jedna od svetih knjiga hinduizma.

"O, ne govori tako!" Uzviknu Ganeš Mama u očajanju. "Slobodna radna mesta ne niču svakog dana, zar ne? Molim te, Šata, sine moj, moraš da mu obezbediš taj posao. Aa ... dakle ti čitaš GITU, je li tako? Pa onda, možda je u redu da ti uđeš. Poprskaj malo gangađala²¹ po glavi pre nego što odete tamo. Da, vi obojica. I ... ne zaboravi za taj posao."

Nibaran sačeka dok Ganeš Mama više nije mogao da ih čuje. Onda reče, "Do sada je dobro. Nadajmo se da ništa neće krenuti naopako u poslednjem trenutku. Jesu li tvoji prijatelji ovde? Amulja i Habla?"

"Da, čekaju u glavnom predvorju. Pojaviće se u pravom trenutku, ne brini. Reci mi, Nibaranda, da li misliš da Ganeš Mama dobija neki deo od ovoga što se događa?"

"Bog zna. Sve što mogu reći je da Ganeš Mama ima određene ruke u svemu sve dok Gurupodo Babu ostaje ravnodušan prema tome kako se kuća vodi, ili kako se troši njegov novac."

Birinči Baba konačno stiže u predvorje i zauze svoje mesto na podijumu. Bio je visok i dobro građen, sa svetlom kožom, i sa sveže obrijanim licem. Dva sjajna oka svetlucala su iznad njegovih debelih obraza. Nos mu je bio širok – pomalo kao samosa²² -- a ispod njega debele usne bile su raširene u osmeh. Ispod tih usana počivali su razni slojevi podbradaka.

Veoma prigodan izgled za jednog religijskog gurua. Nosio je odoru boje šafrana, i kapu napravljenu od iste tkanine. Imala je slobodne krajeve koji su mu se spuštali preko ušiju. On nije baš izgledao kao da je star pet hiljada godina. Odoka, čovek bi mu pre dao pedeset pet nego bilo pet hiljada ili pet stotina. Baš ispod podijuma, sa desne strane, sedeo je njegov glavni sledbenik, Kebalananda.

Poklonici još nisu bili u stanju da odluče koliko je vekova sačinjavalo njegovu dob, ali delovao je i mlado i snažno. Bio je obučen slično, ali je tkanina od koje je njegova odeća bila napravljena očigledno bila od lošijeg kvaliteta. Levo od podijuma sedeo je Gurupodo Babu, upola zabačen i oslanjajući glavu na njega. Bio je vrlo mršav, oči su mu bile zatvorene. Nije bilo moguće reći da li je budan ili nije.

U susednoj sobi, jedna bleđa devojka od oko osamnaest godina, obučena u crveni sari, sedela je u prvom redu među svim ženama, bacajući često patetične poglede na Gurupodo Babua, kroz otvorena vrata. Njena duga kosa ostavljena je puštena. To je bila Bučki, njegova mlađa ćerka. Među ostalim ljudima prisutnim u predvorju, neki su ležali opruženi po podu. Ostali su sedeli sa

²¹ Voda iz reke Gang.

²² Jelo od testa trouglastog oblika.

prekrštenim rukama, i pokrivenim stopalima, čekajući da se napiju sa izvora znanja i mudrosti koji je trebalo da potekne sa usana Birinči Babe.

Da bi pokazao svoje poštovanje, Šata se saže vrlo nisko, dok mu je glava dodirivala pod; onda ustade i zauze svoje mesto u publici. Nibarane izlete napred, ignorišući Kealanandine proteste, i zgrabi Babino stopalo. Birinči Baba nasmeši se popustljivo. "Tvoje lice mi je poznato," primeti on.

"Ovaj tvoj sluga, Baba, zove se Nibarane."

"Tako dakle? Hoću da kažem, to je sada tvoje ime? Gde sam te video pre? U Nepal? Ne, to je bilo u Muršidabadu. Ti to ne pamtiš, siguran sam. Sreli smo se u palati Đagat Seta. To je bilo posle smrti njegove majke, pošto su svi rituali bili završeni.

Đagat Set ugostio je na ručku mnoge ljude – tamo je bio Radža Krišna Čandra, Rai-rajan Đankiprasad, vrhovni komandant Navaba, Kan-kanan Muhabat Đang, i Amirčand od Šutanutija, koga istoričari opisuju kao Umičanda. Ti si bio Setov blagajnik. Ime ti je bilo ... čekaj, trenutak... da, bilo je Motiram. O, bio je to vrlo dobar ručak, Setdi nije štedeo. Ali babui iz Šutanutija žalili su se da je broj poslastica koje su njima poslužene bio manji od onog koji su dobili drugi. Tako da je došlo do rasprave, i oni su otišli uvređeni.

I tako... Motirame, to jest Nibarane ... isprobaj mantru Durdže. Ona će ti mnogo pomoći. Svakog jutra, čim otvoriš oči, moraš izgovarati, 'Durdžati, Durdžati' stotinu i osam puta, što brže možeš. Je li u redu? A sada idi i sedi."

Nibarane ponovo dodirnu njegova stopala, sa mnogo žara, kao da je hteo da obriše svu prašinu sa njih. Onda se napravi da liže svoje dlanove – prašina je bila, najzad, sasvim čista, jer je dolazila sa stopala tako velikog čoveka – i konačno je otišao i seo pored Šate.

Nitai Babu, pošto je svedočio celoj ovoj sceni, prošaputa Paramarti, "To nije pošteno, zar ne? Nibarane je uhvatio Babin pogled onog trenutka kada je ušao, a ja ovde čekam više od jednog sata. Takva je moja sreća. E pa, i ja idem da uhvatim njegova stopala, čim budem mogao. Pa ćemo onda videti šta će se desiti."

Među onima koji su ležali opruženi, bio je jedan stari čovek, izdašnih proporcija. Nosio je fini pamučni doti²³ sa uskom zlatnom ivicom, kurtu takođe od finog pamuka, kroz koju je bio jasno vidljiv tanak zlatni lanac. Bio je to poznati biznismen, Gobardan Malik. On se nedavno oženio po treći put. Polako, on se diže sa poda, prekrsti ruke i zapita: "Baba, šta je bolje – put želje, ili put ispunjenja?"

Baba odgovori sa osmehom. "Tačno to me je pitao i Tulsidas²⁴. Dozvoli da objasnim. Mi jedemo, zar ne? Zašto jedemo? Jer osećamo glad. Šta jedemo? Pirinač i pšenicu, i povrće i meso.

²³ Sarong pričvršćen između nogu koji podseća na pantalone.

²⁴ Indijski svetac i pesnik, poklonik Rame, rođen u 16. veku.

Šta se dešava kada jedemo? Glad je zadovoljena i utoljena. Dakle, vidiš, želja je u korenu svakog čina života. A njen krajnji cilj je ispunjenje. Tulsi je bio šanaši²⁵.

Rekoh mu, 'pazi, tvoj život neće biti ispunjen dok se ne izađe u susret svakoj želji'. Dakle, kada je završio pisanje Ramajane na jeziku hindi, učinio sam ga Radža Man Singom. Uspeo je da zaradi mnogo novca, ali ništa od toga nije ostalo u njegovoj porodici. Njegov sin, Đagat Sing, oženio se devojkom iz Bengala i potrošio je sve."

"Iz-vr-sno!" uzviknu O K Sen, advokat.

Nitai Babu nije više mogao da izdrži. On se diže, pojuri napred i baci se pod noge Babi. "Pomozi mi, Prabhu²⁶!" molio je. "Imaj milosti prema meni!"

Baba se namršti. "Šta hoćeš?" zapita. Pomalo zbunjen, Nitai Babu promrmlja, "Hiljadu devetsto četrnaesta."

Šata je, nekim slučajem, patio od jedne teške bolesti. Bilo mu je jako teško da kontroliše smeh. Ako bi *on* trebalo da prevari nekoga, on je mogao da govori najapsurdnije stvari sa savršeno mirnim licem. Ali, ako bi neko drugi rekao nešto što bi njemu bilo smešno, nije mogao da se uzdrži da ne prsne u smeh. Da bi vežbao bolju kontrolu, često je pokušavao da odvrati svoje misli zamišljajući situacije koje bi mogle biti teške, ili čak zastrašujuće. Ali to nije uvek uspevalo.

"Hiljadu devetsto četrnaesta?" ponovi Birinči Baba, malo zbunjen. "Kako to misliš?"

Nibaran se nagnu prema Šati i prošaputa: "Jedan devet jedan četiri. Niko se ne javlja? Pokušajte ponovo, gospođice." Šata zatvori oči i pokuša da zamisli neku užasnu scenu. On leži na stolu, a drvoseča odseca komadiće mesa sa njegovih leđa vrlo oštrom testerom. O bože, to je tako neverovatno bolno!

Nitai Babu morao je da objasni. "Molim te, Baba," preklinjao je, "prenesi me u 1914, pre početka rata. Samo na nedelju dana, Baba. Hoću da kupim gvožđe, što je moguće jeftinije. Molim te, Baba!"

"A od čega ti živiš?"

"Ja? Ja sam knjigovođa, u kancelariji Volčur Braders. Dobijam samo sto pedeset rupija za mesec. Jednostavno ne mogu da izađem na kraj sa tim, Baba."

"Ti hoćeš bogatstvo, i to veliko? To nije lako postići, znaš. To zahteva krutu disciplinu, i specijalnu snagu jogina. Sa tom moći, sunce se mora naterati da krene unatrag. Ne može svako da stekne takvu moć, dragi moj. Ima nekoliko rituala koji se moraju ispuniti, moraš potrošiti mnogo novca da to uradiš. Ne, takva stvar nije za tebe. Ono što ti možeš da uradiš je da izgovaraš Martjandinu mantru. U podne – tačno u 12 sati – moraš pogledati pravo u sunce i reći 'Martjanda, Martjanda' stotinu osam puta vrlo brzo. Pazi da ne trepneš za to vreme, ili da ne zamucaš ni jedan put. Ako to uradiš, u velikoj si nevolji."

²⁵ Hinduistički religijski isposnik.

²⁶ Gospodar.

Nitai Babu vrati se na svoje mesto, izgledajući potpuno pokisao. Birinči Baba nastavi da govori: "Svako hoće novac, svako hoće sticanje. Ali novac mora ići pravim ljudima, samo onima koji su ga vredni. Isus i ja smo se često svađali oko toga. Isus je imao običaj da kaže, bogat čovek nikada neće otići na nebo. Ja sam mu rekao: zašto da ne, ako upotrebi svoj novac za dobru stvar? Jadni Isus. Izgubio je život tako mlad!"

Gospodin Sen, izgledajući zabezeknut, zapita, "Oprostite mi, Prabhu, ali da li ste stvarno *poznavali* Isusa Hrista?"
"Isus? Ha ha ha, pa Isus je rođen tek juče!"
"Go-ospode!"

Šata je pokušavao da zamisli drugačiju scenu: u njegovom nosu i ušima bili su otrovni insekti, bušeći rupe u njegovom mesu, grizući i ujedajući bolno.

Gospodin Sen okrete se Nibaranu. "Da li to znači da je poznavao i Gautamu Budu?"
"Naravno. Ovaj Prabhu poznavao je ne samo Gautamu, nego i Manua i Parašara, i sve stare hinduističke mudrace takođe. Znao ih je intimno, svi su oni pušili gandžu iz istog čilima²⁷. On je poznavao svakoga o kome si ikad čuo – Bagirata, Tutankamona, Nabukodonosora, Hamurabija, neolitskog čoveka, pitekantropusa erektusa, čak i nedostajuću kariku. "

Gospodinu Senu samo što ne ispadoše oči. "Bo-že!" promuca on.

Šatu je sada jurilo ukupno sedam tigrova. Tri opasna divlja medveda bila su ispred njega, čekajući da skoče.

Birinči Baba još uvek je govorio: "Jednom – posle velikog potopa – da, onda kada je Noje sagradio svoju barku, tako mi je drago što je poslušao moj savet—došao mi je Višnu²⁸. 'Ja sam čuvar,' reče on. 'kako ću da sačuvam tolike živote kada je svuda voda?' Pa ja rekoh, 'ne brini, Višnu, prijatelju moj, pomoći ću ti.' Povećao sam toplotu sunca, o ono je začas osušilo višak vode. Zemlja je ostala zelena i lepa. Sunce i mesec su moj delokrug, znate. Ja ih pokrećem."

Gospodin Sen otvori usta da progovori, ali ne začu se nikakav zvuk.

Šata je bio mrtav. On je putovao pandžapskim poštanskim vozom, koji se sudario sa poštanskim vozom iz Dardžilinga... svuda je bilo krvi... i leševa... užasan, užasan prizor...!

Nažalost, nije delovalo. Prigušivani smeh počeo je da se peni u njegovom grlu i pretio je da probije napolje. Očajan, on učini poslednji nadljudski napor, i uspe da taj smeh pretvori u suze. On pokri oči rukama i briznu u glasan plač.

²⁷ Vrsta lule za pušenje gandže, popularna u Indiji.

²⁸ Jedno od glavnih božanstava u hinduizmu. On je „čuvar“.

"Šta je to?" zapita Birinči Baba, izgledajući zabrinut. "Šta je to sa njim? Napravite prolaz, molim vas, pustite ga dođe do mene."

Šata žurno priđe podijumu. "Spasi me, Baba!" zapomagao je on. "Ne želim više da živim kao ljudsko biće. Ja to mrzim. Učini me jelenom, i pusti me u ašram²⁹ Šakuntale. Ja ne želim novac, ni slavu, pa čak ni mokšu³⁰. Sve što želim je malo trave, koju je nabrala sama Šakuntala. I molim te daj mi duge i oštre rogove, tako da mogu da probodem Dušnjanta kada dođe da joj se udvara."

U tom trenutku, shvatajući da se stvari izmiču iz ruku, Nibarana se žurno umeša. "Oprosti mu, Baba, on je poludeo. On je možda mlad, ali je mnogo propatio."

Baba je bio pošteđen potrebe da odgovori, jer je sat otkucao sedam. U skladu sa svojom svakodnevnim običajem, Birinči Baba iznenada zatvori oči i pade u trans. Sedeo je vrlo pravo, i vrlo mirno. Samo su mu se usne malo pomerale. Ganeš Mama, Kebalananda i dvojica drugih odnesoše ga u njegovu privatnu odaju. Javni skup bio je završen. Njegovi sledbenici počеше da odlaze, jedan po jedan.

Nitai Babu okrete se Paramarti. "Beskoristan, totalno beskoristan! Ako stvarno ima neke natprirodne moći, zašto nam nije nešto pokazao? Dokazao na neki način? O ne, morao je da potroši sate pričajući šta je radio pre mnogo hiljada godina. Znaš šta, Paramarta, hajde da idemo. Možemo da uhvatimo onaj u 7.20, ako požurimo. Nema potrebe da čekamo Nibarana i Šatu. Oni umeju lepo sami da se vrate... Slušaj, da li možeš da me odvedeš kod tvog Mirči Babe sutra?"

Kada se skup rasturio, Šata krete da potraži Bučki. "Molim vas," zamoli je, kada je pronašao, "možete li mi doneti šolju čaja? Nibaranda će nam se pridružiti. O, grlo mi je sasvim ispucalo." "Ne čudi me. Zašto ste toliko vikali? Sedite. Napraviću vam čaj. Recite mi, da li ste morali da pravite scenu pred mojim ocem?"

Šata pomisli u sebi: "Vaš otac? Ali on nije bio pri svesti, zar ne?" Naglas, on reče, "Jesam prešao granicu, zar ne? Žao mi je, to je bilo nepromišljeno od mene. Neće se ponoviti, obećavam. Slušajte, pre nego što odem natrag večeras, izviniću se vašem ocu, i uveriću se da mi je oprostio. Je li to u redu?"

"Moj otac?" reče Bučki malo tužno, "On vam ništa neće reći. Ja mislim da on ne shvata mnogo od onoga što se dešava oko njega. Živ je, ali to je otprilike sve."

"To je samo jedna faza. Proći će, videćete. Vrlo brzo, stvari će se vratiti u normalu. Kunem se. Gle, dolazi Nibaranda."

²⁹ Duhovna isposnica ili manastir u indijskim religijama.

³⁰ Termin koji u hinduizmu, budizmu, džainizmu i sikizmu znači razne vrste emancipacije, prosvetljenja i oslobođanja.

Bilo je devet sati. Gomila se razila. U maloj sobi bila je zapaljena posebna vatra. Bila je prisutna samo šačica ljudi – Birinči Baba, Gurupodo Babu, Bučki, Ganeš Mama, Nibaran, Šata i Gobardan Babu. On je bio vrlo važan među poklonicima Babe, jer je obećao da će saizdati kuću od tri nivoa za svog gurua, da bi napravio ašram.

Ono malo prozora koje je soba imala, bili su zatvoreni, kao i vrata u pozadini. Ganeš Mama stajao je na ulazu, braneći ga svojim životom. Keblananda se nije mogao videti. Rečeno je da je zauzet spremajući večeru za Babu. Samo jedna uljana lampa svetlucala je u sobi. Birinči Baba sedeo je u položaju lotosa nasuprot vatri, zatvorenih očiju. Iza njega bili su Gurupodo Babu i Bučki, između Nibarana i Šata, sa jedne strane, i Gobardan Babua sa druge.

Posle dugo vremena, Birinči Baba otvori oči, uze malo vode iz bakarnog lonca i poprskala je svuda. Lampa se ugasi. I vatra je skoro zamrla, takođe. Nije uopšte bilo blistavih plamenova, samo je žar sijao u mraku. Birinči Baba otpočne novu joga vežbu, brzo udarajući prstima svoje obraze i puštajući zvuk koji je izgledalo da dolazi negde iz dubine grla. Mala soba se drimala i treperila pod njegovim uticajem.

Šata se naže i prošaputa u Bučkino uvo: "Buču, plašiš li se?"
"Ne," odgovori Bučki kratko.

Iznenada iz zamirućeg žara, neki plavi plamen suknu uvis. U njegovoj bleđoj, magličastoj svetlosti, svi ugledaše... ma, pa to je bio Mahadev! Iza vatre stajala je prilika obučena u tigrovu kožu, sa vencima od kostiju i lobanja oko vrata, držeći u jednoj ruci luk, a u drugoj damaru³¹. Telo mu je sijalo belom svetlošću u mraku. Da, to je očigledno bila prilika Mahadeva.

Gurupodo Babu niti progovori, niti se pomače. Gobardan Babu, s druge strane, počeo odmah da govori, opisujući ovom bogu i svim bogovima sve probleme vezane za njegov treći brak i za njegov posao. Njegov ton imao je raspoznatljive primese patetike. Ganeš Mama naglo zapeva himnu napisanu u slavu Gospoda, onu koju je njegova najmlađa ćerka učila u školi.

Nibaran izusti samo jednu reč u Šatino uvo. "Sada!" reče on.
U istom trenutku, Šata glasno viknu. "Bom Baba Mahadev!" uzviknu on.

Nekoliko sekundi kasnije, začu se galama napolju na krugu. Izgledalo je da mnogo ljudi govori uzbuđeno. Onda neko viknu, "Vatra! Gori vatra!"

Prsti Birinči Babe prestadoše da dobiju po obrazima. On počeo da baca nelagodne poglede oko sebe. Ganeš Mama izađe napolje da izvidi. "O da, gori vatra! Izađite, izađite odmah!" vikao je

³¹ Mali dvoglavi bubanj, koji se koristi u hinduizmu i tibetanskom budizmu. U hinduizmu, damaru je instrument božanstva Šive, vezan za tantričke tradicije.

neki glas. Klupčad gustog dima počeše da prodiru u sobu. Birinči Baba nije oklevao. On skoči na noge i izlete iz sobe. Gobardan Babu odmah za njim, vrišteći. Bučki poče da vuče oca za rukav. "Baba, baba, ustaj!" preklinjala je.

"U redu je," reče Nibarane, tihim glasom. "Ne pomerajte se, samo sačekajte ovde. Niste u opasnosti, verujte mi."

Najzad, izgleda da je Mahadev shvatio da nešto ozbiljno nije u redu. Počeo je da se meškolji. Nibarane ustade i ponovo upali lampu. Mahadev se brzo pomeri prema vratima u pozadini, i otvori ih. Upravo kad se spremao da šmugne kroz njih, Šata skoči i zgrabi ga obema rukama. "Pusti me,пусти me!" molio ga je Mahadev. "Iskreno, nije trenutak za budalaštine. Požar je, za ime božje. Pusti me, rekao sam!"

"Ne tako brzo, O Gospodaru," odgovori Šata. "Hajde da se prvo upoznamo. Zar to neće biti lepo? Pa onda, Kegalrame, koliko dugo već glumiš boga?"

Nekoliko ljudi uđe u sobu na glavna vrata. Šata predade Kegalnanda Feku Pandeju, i pomože Bučki i njenom ocu da izađu iz sobe.

Nije bilo vatre, ugasila se. Neko je bio zapalio gomilu mokre slame u susednoj sobi. Feku, Molavi šahib, Kočijaš i Šatini prijatelji sakupili su se i podigli uzbunu, sasvim nepotrebno.

Birinči Baba bio je oboren, ali ne i uništen. "Jeste li sada srećni?" zapita on Gurupodo Babua. "Vi očigledno niste iskren vernik. Pa vam je Gospodar priredio ovu okrutnu šalu. On je došao, ali kada ste pokušali da ga vidite, on se pretvorio u priliku čoveka, da bi vas prevario." "O da, šale je sigurno bilo," reče Šata. "Šta se desilo Mahadevu? On se jednostavno raspao, a šta smo našli ispod njega? Kegalrama! A Birinči Baba? Ispalo je da je varalica. Kakva šala!"

Gobardan Babu, pravedno besan, reče, "Pokušali ste da prevarite *mene*? Zna li vi koliko ja imam moći i uticaja? Ja poslujem sa Englezima, velikim i moćnim Englezima. Mislili ste da će vam ovo proći? Odvalite mu dva dobra šamara!"

Gurupodo Babu se do tada već pribrao. On reče, "Ne, ne, pustite ga da ide. Ne želim nikakvu neprijatnost. Šata, neka sprema kočiju i odvedite ih na stanicu. Nema potrebe da se išta više govori."

Kada su spakovali svoje stvari, Šata se pridruži guruu i njegovom pratiocu do stanice i utovari ih u voz. Kada je voz kretao, on reče, "Prabhu, zar nas zaista napuštate? Pa, setite se da su sunce i mesec i dalje vaša nadležnost. Pazite da dobro funkcionišu, i ne zaboravite da ih povremeno podmažete!"

Kada se vratio u kuću, većina ljudi je bila otišla. "Dragi Nibarane, dragi Šata," reče Gurupodo Babu, "učinili ste mi vrlo veliku uslugu. Spasili ste me iz kandži tog ... nikada to neću zaboraviti, nikada. Sada je suviše kasno da se vraćate natrag. Pa zato predlažem da večerate sa nama, i da

ostanete preko noći. Ali, Šata, tebi ruka krvari! Šta se dogodilo?"

"O, nije to ništa. Dok sam se baktao sa Mahadevom, on me je ujeo za ruku. Ne brinite zbog toga."

"Pođi sa mnom. Dovešću Bučki da ti stavi na ruku tinkturu joda."

Kada je večera bila gotova, Šata nađe Nibarana u jednom mirnom kutku. "Ala sam ja u nevolji!" reče.

"Zašto, šta je *sada* bilo?"

"Nibaranda!"

"Da?"

"O, Nibaranda!"

"Šta je bilo, Šata?"

"Slušaj, Nibaranda!"

"Za ime božje, Šata, ispljuni to!"

"Želim da se oženim sa Bučki."

"To je prilično očigledno. Ali šta ako te odbiju?"

"Zašto da me odbiju? Naravno da neće. Bučkin otac nikada me neće odbiti."

"Njen otac će možda pristati, ali šta je sa samom Bučki? Šta ona kaže?"

"Pa, njen odgovor nije baš jasan."

"Zašto, šta ti je rekla?"

"Rekla je, 'ma hajde!'."

"Šata, ti si idiot. Kada devojka kaže, 'ma hajde!', znaš li šta to znači? To prosto znači, 'o da!'."